

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Reklám sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, augusztus 31.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérezik: Kulturális feladataink.

Politika az egyetemen.

A kisaiakat megverték.

Előleptetések és változások a tanítói karban.

Uzsora és pesszgo.

Kiírtott család.

Az aradi olasz színház a törvényszék előtt.

Párhaj egy kutya miatt.

Klerikális mozgalmak a budapesti egyetemen.

Dankó Pista Aradon.

Milyen időnk lesz?

Tárcsa: Szerelmek. Irta: Bibó Lajos.

Csarnok: A kisérő. Irta: Kovács Dezső.

Kulturális feladataink.

Arad, augusztus 30.

A párisi világkiállítás nagy zsürije a legelső díjra érdemesítette népoktatás-ügyünket, képzőművészetünket, mezőgazdaságunkat, állattenyésztésünket, valamint ezzel a mezőgazdasággal kapcsolatos iparunkat. Össze-vissza azokat a kiállítási tárgyainkat találta a párisi világkiállítási nagybizottság elsőrangúnak, amelyek föld- és népkulturánkról tesznek tanúságot.

Jóleső örömmel jegyezzük fel, hogy általában Magyarország ebben a világversenyben is elfoglalta a diszesebb helyek egyikét. Habár minden elbizakodottság nélkül, előre láthattuk, hogy ott Párisban, az egész világ színe előtt sem fo-

gunk háttérbe szorulni, mégis ez az előkelő becslés, amelyben kiállítási tárgyaink Párisban részesültek, csak önértünk, nemzeti öntudatunkat emelheti.

A párisi nagy zsüri azonban csak azt látta, amink van, de nem látta, nem érezte, hogy mi mindenünk nincs: mi mindenben szenvedünk hiányt. Ezt csak mi tudjuk. Mi érezzük. A párisi zsüri ítéletéből csak azt az üdvösséges tanulságot meríthetjük, hogy helyes utakon haladunk. A mi kultúrának reális, biztos alapokon áll. De nagy nemzeti céljainktól még messze vagyunk a kultúra terén. Azért sohasem szabad szünetet tartanunk ezen célok felé vivő utakon. Az eddig elért siker csak buzdításul szolgáljon, de egyáltalán el ne bizzuk magunkat, hanem minden fontosabb fordulónál számot vessünk erőnkkel és képességeinkkel.

Ebben a tekintetben reánk nézve különös fontossággal bír az iskolaév kezdete. Az új iskolaévnek éppen a küszöbén állunk. Megindul az ifjuság, az új generáció az iskolák felé. A gondos szülő töpreng, hogy annyira szeretett gyermeke részére minél szebb jövőt, minél fényesebb pályát biztosítson. Ennek legelső feltétele persze az, hogy a fiatal ember részére a legjobb, a hajlamainak leginkább megfelelő foglalkozási, kereseti ágat válasszon. Amde éppen itt van a bökkenő.

Nálunk még, sajnos, igen nagy az előítélet, az elfogultság egyes életpályák,

foglalkozások iránt. Vannak az ugynevezett uri foglalkozások és viszont olyan foglalkozások is, amelyeket bizonyos családok nem tartanak uri foglalkozásnak. Ezen elfogultság és előítélet szüli aztán azt a nagy furcsaságot, hogy míg az uriasnak elismert pályák zsufolva vannak: azokon egymás miatt alig élhetnek az emberek, addig a nem urias foglalkozások egészen üresek, holott ezek a tulajdonképpen hasznos hajtó metiers-k, az ipari és kereskedelmi pályák, melyekkel szemben nálunk még mindig igen nagy az előítélet.

A társadalmi elhelyezkedés törvénye nálunk még mindig nem érvényesülhet számos régi reminiscenzencia miatt. Ezt a régi reminiscenzenciát pedig továbbra is ébren tartja a mi középiskolai rendszerünk. A mi középiskolánk igen diákos, mintha csak kispapokat akarnának nevelni valamennyi növendékből. Ez a diákoság aztán még az egyetemnek egyes fakultásaira is átmegy. Hisz a jogi karon alapvető tudománynak van elfogadva a római jog institúciói és a pandekták, valamint az egyházjog. Ezek is mind a középkori diákos műveltség ébrentartói. Anakronizmusok a mi kulturánkban. Az egyetlen műgyetemünk és néhány alsófoku ipar- és kereskedelmi iskolánk, valamint gazdasági tanintézetek képviselik a modernséget a magyarországi középső iskolai rendszerben. De ezek az iskolák meg tul-

TÁRCZA.

Szerelmek.

Irta: Bibó Lajos.

I.

Nem is tűnt fel senkinek a kis városkában, hogy Donáth Laczi ugyanazon nap vezette oltárhoz Kenedi Margitot, amikor a telek-könyv öreges írónoka esküdtött hűséget Adorján Esztinek. Akik megbámulták a lakodalmas meneteket, az egyiknél dicsérették és bírálgatták a fényt, a mesés pompát, másikon pedig csodálták Adorján Esztinek igéző szépségét s mindenki különösnek tartotta, hogy a szépséges leány miért ment olyan hirtelen, olyan váratlanul férjhez ahhoz a semmi emberhez, akit nem szeretett soha s aki neki apja is lehetne.

A templomban a két násznép összegomolyodott s egyszerre állottak a párok az oltár elé.

A pap fölvette a stólat, megkezdte a szertartást s összeeskette a házasulandókat. Halkan, még a lélekzetet is visszafojtva rebegték el az örök fogadalmat az oltár hideg lépcsőzetén hárman, egyedül Adorján Eszti mondotta hangos, fölemelt fővel:

— Szeretem, amíg élek és hű leszek hozzá holtomiglan, holtáiglan, Isten engem úgy se-gélyjen!

És nem reszketett szava, nem sápadott el az arca.

II.

Mikor Donáth Laczinak mintegy félesztendő mulva az egyik barátja poharazás közben a szemébe mondta, hogy a felesége egy hadnagycskával udvaroltat magának, mert nem tudja eltűrni azt a sok mellőztetést, melyben férje részesíti, az erős, csontos ember elhalványodott, felállott a székről s vadul villogó szemekkel kiállította:

— Gazember!

— Én vagy a hadnagy? — kérdezte Geszti Ödön, aki a dolgot előhozta s az ő arcán is keresztül vonaglott valami borus halvány árnyalat.

— Aki a feleségemről így tud nyilatkozni! — válaszolt Donáth s ingadozó léptekkel távozott a tereméből.

Másnap aztán a dolog sorrendje szerint megverekedtek. Hiba és kár nem esett egyikükben sem, hanem azért nem békültek ki. Geszti ment jobbra, Donáth Laczi balra a kastély felé, a feleségéhez. Ugy gondolkodott, hogy ha már benne van, hát leszámol az asszonnyal is s megkérdezi tőle, hogy mennyi igaz abból a czudar beszédből, melyet Geszti a szeme közé vágott?

Az asszony, Kendi Margit, ott fogadta a lépcsőkön.

— Nos, nem történt baja?

— Amint látja, asszonyom, épen jöttem haza, — felelte Donáth s megragadva a felesége kezét erősen, szuróan a szeme közé nézett. — Hanem szeretnék kérdezni valamit magától Margit s akarom, hogy feleljen nekem arra

igazán, őszintén, amint megérdemlem magától. Szereti maga a hadnagyot és van viszonya vele?

Az asszony összereszt.

Váratlanul és gyorsan érte ez a kérdés, hogy még ha akart volna sem tudott hazudni rá. A feleletet olvasni lehetett rémült, hófehér arcáról, a tekintetéről, ajkainak izgalmas vonaglásairól.

Donáth Laczi pedig vasmarokkal szoritotta össze a kezét s másodszor kérdezte tőle:

— Hát feleljen, szereti a hadnagyot vagy nem?

Ebben a pillanatban Kenedi Margit hihetetlenül magasra egyenesedett, szinte megnőtt s a feltett kérdésre szintén kérdéssel válaszolt:

— Hát maga szeretett-e engem, mikor az oltár elé vezetett? Mondja, nem-e akkor is annak a leánynak a képe égett lelkében, akit miattam, az én vagyonomért megcsalt, akit szerettem is s a kiért engemet annyira boldogtalanná tett?

Az erős ember egy pillanatra megremegett, eleresztette a neje kezét, aki gyorsan, megrémülve szaladt szobájába s magára zárta az ajtót.

Donáth Laczi egyedül maradt a lépcsőházban s e pillanatban úgy érezte, mintha az egész ház reá akarna dőlni. Tehát mégis igaza van Geszti Ödönnek. A felesége mást szeret, mással udvaroltat magának s neki még csak annyi joga sincs, hogy ezért kérdőre vonja mert...

nyomólag szakképzettséget nyújtanak és nem általános műveltséget.

Legelső kulturális feladatunk az legyen, hogy középiskoláinkat reformáljuk, modernizáljuk. Ez égető szükség. Minden miniszter megígérte ezt az égetően szükséges reformot, de eddig egyik sem hajtott végre. Különösen azokat a tárgyakat kell szaporítanunk a középiskolákban, amelyek a spekuláló hajlam kifejlesztésére alkalmasak. A skolasztikus tanrendszerből visszamaradt grammatikai módszer valószínűs gyötrelem a mostani fiatalságnak. Olyan nyelvekkel bibelődik, amelyeket a tanítási módszer mellett soha el nem sajátíthat; de annak különben sem venné hasznát az életben. A középiskolai iskolázás jóformán kárba vész. Hiányos műveltséget ad, melyet később nagyhezen lehet pótolni.

Innét magyarázható, hogy bár ezernyi és ezernyi fiatalember tolong a középiskolákba, mégis igazán kvalifikált, magas értelmű embereknek aránylag hiányával vagyunk.

Mert a középiskolai kvalifikáció jóformán homokra van építve, mely az ifjú lelkében gyökeret alig ver; hanem az iskola porával együtt lerázódik róla. Ez nagy hiba. Egyik oka annak, hogy nálunk a realitás a kulturában nagyon fogyatékos.

Az elemi oktatás ugyan óriási lendületet vett. Az 1868 óta folytatott népoktatási politikának meglelt az a haszna, hogy az irástudatlanok száma leapadt. Ugy, hogy az irni-olvasni tudás tekintetén a statisztika szerint az európai államok között is a diszesebb helyek egyikét foglaljuk el. Ámde még mindig hiányos elemi oktatásunk. Mivel elemi oktatási rendszerünk nem meríti ki azon elemi ismereteket, amelyekre okvetlenül szüksége van az ifjunak, ki kézműves, vagy földműves pályára lép.

Helyeselni tudjuk különben a közoktatási kormány azon intézkedését, hogy minél több gazdasági, ipari és kereskedői ismereteket akar nyújtani az elemi isko-

lákban és hogy az elemi iskolák 5-ik és 6-ik osztályának elvégzését el nem engedjék, hanem kényszeríti a szülőket arra, hogy gyermekeik hat évig járjanak iskolába.

Helyes és célirányos kulturpolitika az, mely az illető állása szükségleteinek minden tekintetben megfelel. Ettől a végcél-től azonban még messze vagyunk. Sokat tettünk, az igaz. Ime, Párisban is elismerték ezt. De még több van hátra. Ezután ne csak a kirakatoknak dolgozzunk.

R.

Politika az egyetemen.

— Lapvélemények. —

Arad, augusztus 30.

A budapesti egyetemi tanács igazságtalan és kegyetlen határozata, melylyel három egyetemi hallgatót kizár az egyetemről s egyúttal megtiltja az ifjuságnak, hogy a jövő évi egyetemi körüli választások alkalmával a radikális párt zászlója alá tömörülni merészkedjék, mindenütt a legnagyobb megbotrányozást kelti.

Az esettel tegnapi vezércikkünkben mi is foglalkoztunk, ma a fővárosi lapoknak e kérdésben kifejtett nézetét ismertetjük:

(Magyar Szó.)

A Magyar Szó a következőket írja:

„A közvélemény osztatlan meggyőződése, hogy az egyetem rektorát és tanácsát e határozat meghozatalában csak politikai tekintetek vezérelhették. Sem a fegyelmi jog gyakorlása, sem bármely jogszabály a radikálisnak nevezett ifjak e megrendszabályozását meg nem indokolhatja. És a liberális érzelmű ifjúsággal szemben követett kiméletlen, s mondjuk ki, igazságtalan szigorral ellentétben a tisztelt rektor ur a reakciós és néppárti egyetemi körüli vezetőség irányában a legnagyobb szívességet s atyai jóindulatot tanúsította mindvégig. Ez a felvilágosodott szellemű rektor ur hivataloskodásának utolsó napjait arra használja fel, hogy hivatalos hatalmával biztosítsa a néppárti elemek uralmának további fennmaradását az egyetemi körben azzal, hogy egyszerűen lehetetlenné akarja tenni, hogy a másik ifjúsági párt a választásokra szervezkedhessék s jelöltjét győzelemre vigye.

Nem kell hosszasan bizonyítgatnunk, hogy az egyetemi tanács egyszerűen jogtip-

rást követett el azzal, hogy határozatában a radikális párt szervezkedését a jövő választásokra tiltotta. Az Egyetemi Kör alapszabályai biztosítják a tagoknak azt a jogot, hogy a kör tisztikarát s választmányát szabad meggyőződésük szerint válasszák meg. Az alapszabályszerűleg biztosított ezt a választási szabadságot egyszerűen konfiskálja az egyetemi tanács egy jégoszlatlan hatalmi ténynyel, a midőn eleve is kizárja egy pártra nézve azt, hogy a választásban részt vegyen. Hová kell vezetni e basáskodásnak? Oda, hogy továbbra is az a párt maradjon a győztes, mely választási szabadságában nem korlátoztatik.

Az egyetem rektora s tanácsa tehát oda áll az egyik párt mellé kortesnek, a mennyiben egyszerűen konfiskálja a másik párt híveinek választási jogát. Az pedig, hogy az eképen protegált s bukás ellen hatóságilag biztosított párt éppen a klerikális reakció pártja: nem lehet véletlen, hanem az egyetemi tanács többségének politikai érzületét juttatja kifejezésre.

Majd így folytatja:

Ez a határozat nem a fegyelmi jog gyakorlása, hanem bántóan igazságtalan részrehajlás egy olyan testület részéről, melytől mindenki pártatlanságot s igazságot várna. Részrehajlás a rektor urnak kedves, s az ő reakciónárius elveihez hasonló politikát követő ifjak javára s a szabadelvűség és felvilágosodottság rovására. És az ilyen kicsinyes ember viseli a tanár, a tudós s a rektor magnifikus címét! A rektor magnifikus ur ráér napról-napra apró tüszurásokkal üldözni néhány fiatal gyereket, a ki ifjui lelkesedésében azt hiszi, hogy feltudja tartóztatni a sötétség térfoglalását, a reakció újraébredését s Magyarország visszaszülyesztését az oligarchikus és papi uralom korszákába. A rektor magnifikus ur kiveri az egyetemről ez ifjak látható vezéreit, hogy zavartalanul keblére ölelhessen a néppárti katolikus nagygyűlésen tüntető, a néppárttal állandó összeköttetést fentartó, a felekezeti viszályt s a társadalmi gyűlölködést terjesztő ifjakat. A rektor magnifikus ur szóval néppárti propagandát csinál az alma mater csarnokaiban s szívének sugallatát követve, kortestanyává alacsonyítja a tudomány hajlékát.

(Budapesti Napló.)

A Budapesti Napló vezércikkben foglalkozik az esettel. Többek között ezeket írja:

Ma mindenki csak arról a fenomenális ítéletről beszél, amelyikkel Ponori Teurewk Emil rektor urnak sikerült egy egész politikai pártot egyszerűen eltörölni a föld színé-

Nem tagadhatta el, hogy Adorján Esztit ma is szereti, mindig szeretni fogja!

III.

Az ember, akit a levéllel küldött el az irnok feleségéhez, azzal az izenettel jött vissza, hogy a ténsasszony délután a ligetbe fog menni.

És el is ment.

Utt találkozott össze, ahol a csalit a leg-sűrűbb volt, ahol az elhagyatott utakon nem járt senki, csupán az énekes madarak füttyörésztek a lombok árnyában.

Adorján Eszti tetőtől talpig feketébe volt öltözve s meglátszott az arcán hosszú hónapoknak a fájo keserve, nehéz szenvedése. Olyan volt, mint a templomok madonnája, szép és bánatos. Talán még szebb, mint volt valamikor.

Mikor összetalálkoztak, oda nyújtotta kis kezét egy barátságos kézszorításra Donáthnak s azt mondta:

— Eljöttem, mert nem akartam megtagadni kérését és tudni óhajtom, hogy mit akar még velem?

Donáth Laczi szívében ezekre a szavakra feltámadt egy egész mult, annak minden öröme, minden reménye, a sok bűbajos álom, légvár, édes remény, melyek összeomlottak megsemmisültek régen s melyeket úgy szeretne még egyszer újra felépíteni. Eszébe jutott a rengeteg ígéret, melyet ennek az asszonynak tett, mikor még leány volt s érezte, tudta, hogy azokat be nem váltva, annyira bűnös, hogy nem is védekezhettek.

Csendesen, észrevétlenül megérintette az Adorján Eszti kezét.

— Köszönöm, hogy eljött, hogy alkalmat adott a bocsánatkérésre. Látja, elismerem, hogy sokat és nagyot vékeztem.

Az asszony hidegen felelt:

— Megbocsátottam régen, még akkor, mikor hűséget esküdtem annak a becsületes embernek, kinek a felesége vagyok.

— Hát szereti a férjét, meg van elégedve helyzetével s nem sir a lelkében vissza soha a mult?

— Soha!

— S azok az álmok, melyeket együtt szőttünk a jövőről?

— Eltemettem őket régen, hogy ne kísértsenek, hiszen megbűnhődtem értük már nagyon.

Donáth Laczi közelebb huzódott a szép asszonyhoz, gyöngéden átkarolta a derekát s úgy beszélt hozzá kérően, lágyan, szerelmesen,

— Ne áltassuk magunkat Eszti s ne téezzük szerencsétlenségünket még hazugságokkal is. Szenvedek én is, maga is, szenvedünk mindketten. Én megházasodtam azért, hogy adósságaimtól szabaduljak, hogy vagyoniilag független helyzetet biztosítsak magamnak, maga pedig férjhez ment azért, hogy — bosszút álljon rajtam!... Ne tagadja, így van és ne vádoljon engem, hisz én épp azt akarom, hogy véget vessünk ennek a gyötrelmes áliapotnak, hogy jóvá tegyük a multnak hibáit.

— Jává tenni a változhatatlant?

— Nem, nem változhatatlan. Kibontakozunk mindketten a házasság mostani nyügeiből s azután... Édes, szerelmes fészket verünk magunknak az idegenben, ahol nem ismer senki s ahol csak egymásnak, magunknak élünk!

A szép asszony könyes szemekkel hallgatta ezt a beszédet, de a végén felugrott s villogó szemekkel tekintett végig Donáth Laczin.

— Magának hát még nem volt elég az én szenvedésem, az én megaláztatásom, azt is akarná, hogy én még becsületes asszony is legyek?

— Szeretem és azt akarom, hogy boldogok legyünk.

— Igen, hogy megcsalhasson, újra engem is, a férjemet is, hogy egy csapásra tegyen semmivé mindnyájunkat.

Donáth Laczi letérdelt a földre, a szép asszony lábaihoz, aki ijedten lépett hátrább s görcsös, sikoltó hangon kiáltotta:

— Ne érjen hozzám, ne bántson engem, mert én — szeretem a férjemet!...

Azzal elrohant, még csak vissza sem nézve.

Pedig ha hátra tekintett volna, látott volna egy fiatal asszonyt görcsösen kacagni, aki éppen akkor haladott arra egy csinos hadnagy karján.

Es meglehet, hogy akkor meg is szánta volna a szegény Donáth Laczit.

ról. Radikális párt immár nincsen. Már t. i. az egyetemen. Maliciózus ember azt mondhatná ugyan, hogy eddig sem volt, mert hiszen azok a jámbor ifjak, akik egyetemi tanulmányaik mellett úgy mellékesen arról ábrándoztak, hogy szép is volna a társadalmi egyenlőség, radikális pártnak csak némi tulzással volnának nevezhetők. De hát amilyen radikálisok, olyan radikálisok: s a rektor elvégre csak olyan radikális pártot törölhetett el, amilyen volt. Ezt azonban eltörölte s egy rektortól, aki egyébként csak egy esztendeig van abban a szerencsés helyzetben, hogy bíraskodhassék, ez is elég.

Hát nem a drákói voltában van ennek az itéletnek fenomenális jellege. De igenis abban, hogy a rektorok esztendőik során elnézték türelmesen, miként szakad politikai darabokra az egyetemi ifjuság és keletkezik párt párt után, soha azzal a becsületes céljal, hogy az ifjakat közös munkára és önművelésre tömörítse, hanem mindig azzal a tendenciával, hogy a nagyokat utánozva, ők is politikát csináljanak és nem is egyéket, hanem külön-külön: rang, mód és felekezeti szerint. Ezt a rektor urak vagy nem látták, vagy ha látták, nem léptek közbe, mert a fegyelmi szabályokon nem esett feltűnő sérelem.

(Magyarország.)

A Magyarország így ír:

Az egyetemen — mint tudjuk — mindig folytak korteskedések. Pártok voltak, azok versengettek egymással, civődtek is egy kicsit, de azután a választások eldőltével az egyetem falain belül lecsillapultak a hullámok. A hivatalos egyesületek a kebelükbe fölvetett egyetemi ifjusággal vezették évközben az egyetemi mozgalmakat, rendezték az ünnepeket, és képviselték az ifuságot minden akcióban. Nem volt még rá eset, hogy év folyamán az egyetemen status in statu keletkezett volna és egy töredék magának külön szervezetet akart volna alakítani és az egyetemi ifuságot minden kínálkozó alkalommal külön akarta volna képviselni.

Az elmúlt évben történt meg ez először és reméljük utoljára az, hogy a választásoknál kibukott *kisebbség* az egyetem kebelén belül önállóan szervezkedett és az év folyamán ellenünnepeket akart rendezni és mint „egyetemi ifjuság” akart folytonosan külön érvényesülni.

Ez nem volt helyes és megengedett dolog. Korteskodni, pártot alakítani igenis helyes, de az ifjuság egységét megbontani soha sem helyes.

Az egyetemi tanács tehát legokosabban tenné, ha most utólag már ügyet sem vetne az egész dologra. Elmúlt, vége van. Legfőlebb rója meg azokat az ifjakat, a kik renitenskedtek évközben és ne nézze a kicsiny kis szunyogocskát elefántnak.

Az ifjuság pedig tanuljon a tapasztalatokból. Most, év elején, küzdjön, harcoljon, pártoskodjék. Repüljenek a programbeszéd, tömörüljenek erre-arra a pártok, de azután szünjön meg a választások elmúltával minden harcz. Es ne bontsa meg senki az ifjuság egységét.

Azokat a haszontalan jelszavakat pedig kerülni kell. Minek az egyetem falai közé felekezeti tendenciákat bevinni. Liberális, nem liberális; zsidó nem zsidó. Ne csapjon be a vallási gyűlölködés lángja már abba a szentélybe is. Az ifjak legyenek valamenynyien, a magyar nemzeti érzelmeknek, hazafiságnak zászlóvivői, a komoly munkának előharczosai. Kitől várjuk az ország regenerálását, ha tőlük se várhatjuk! Felekezeti gyűlölködésekkel azonban még egy országot se sikerült regenerálni.

(Egyetértés.)

Az Egyetértés szintén vezércikkben foglalkozik a kérdéssel s így ír róla:

Azok a javithatatlan radikális gyerekek, a nagyságos tanács méltóságos urainak itélete szerint, azzal szolgáltak rá a büntetésre, mert eljárásukkal alkalmat adtak a napi sajtónak, hogy az egyetemen uralkodó szellemet kellemetlen kritika tárgyává tegye. De hát miért büntetik ezért a fiukat, a kiknek utóvégre is nem igen volt több közük az újságok közleményeihez, mint — reméljük, nem értik félre a hasonlatot — annak

a három vagy négy tót napszamosnak, a ki, mikor oly rosszul épített állványról lezuhanva nyakát szegte, egy értelemmel megtámadták érte az ostoba és könnyelmű építési szabályrendeletet. S ha a sajtó támadása tulment a jogos kritika határán, mért nem ott kerestek reparációt, a hol azt a törvény szerint egyedül találhatják meg, a bíróságnál.

Szerettük volna magunkkal elhíttetni, hogy a dolgot nem kell tulságosan komolyan venni, mert az egész dolog alapja nem egyéb, mint a *Vaskalap* hagyományos stupiditása. Így is elég szomorú volna a dolog, mert azt jelentené, hogy egyetemünk professzorai azt a tekintélyt, amelyet tudománybeli értékükkel nem tudnak megszerezni, a fegyelmi hatóság brutális felhasználásával akarják maguk számára kicsikarni. De, fájdalom, ez az itélet még többet is, mást is bizonyít.

Igaz, hogy ezeknek a radikális ifjaknak a 60%-a zsidó, s igaz az is, hogy a radikálizmus voltaképen nem egyéb egy kiabáló jelszónál, a mely mögött igazi tartalmat igen bajos fölfedezni. De hiszen a fiatal emberek épen azért fiatalok, hogy jelszavakon lelkesedjenek. A zsidó fiuk pedig talán még sem állhatnak be a szűz Szent Imréről nevezett egyetemi egyesületbe, hanem úgy társadalmi, mint felekezeti helyzetüknek, családi tradícióiknak és jövődől carriéréjüknek inkább megfelele, ha politizáló ösztönüket, mely a husz esztendő emberekben vehemens élénkséggel szokott feltámadni, egy magát radikálisnak nevező párt szervezésének megkísértésével próbálják kielégíteni. Egy kis elfogulatlan józan észszel mindezt be lehet látni, s az egyetemi tanácsnak bizony nem volna szabad magát annak a látszatnak kitennie, hogy üdvözölve az egyetemi ifjuság czégére alatt való politizálást, ő maga folytat egy ilyen obskurus politikát.

TÁVIRATOK.

A sah utja.

Marienbad, augusztus 30. (Saj. tud. táv.)

A perzsa sah, kinek jövele szeptember hóra volt jelezve, holnap ideérkezik.

Ugron beszámolója.

Budapest, augusztus 30. (Saj. tud. táv.)

Ugron Gábor szeptember hó 16-án Szilágy-Somlyón beszámoló beszédet mond.

Goldis püspök a metropolitánál.

Nagyszeben, aug. 30. (Saj. tud. táv.)

Popea karánsebesi és Goldis aradi püspök ideérkezett, hogy résztvegyen a Gozsda-alapítvány és a metropolitai konzisztórium tanácskozásában.

A kínaiakat megverték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 30.

Mindennap kevesebb hír érkezik arról, hogy hogyan állnak a dolgok Pekingben. Amerikában azon panaszkodnak, hogy nyolcz nap óta sürgős kérdezősködés ellenére sem érkezett Chaffee tábornoktól jelentés, Párisban pedig nem tudják mire vélni, hogy miért nem küld a pekingi francia követ, Pichon semmi értesítést.

A legérdekesebb jelentés a közt a néhány hír közt, mely Pekingből Londonon át érkezett, kétségkívül a *Daily Telegraph* hire. E szerint a kínaiak Teksu mellett nagy vereséget szenvedtek, a mely alkalommal ezeröttszáz ember esett el, köztük egyik Tuan herceg is. A kiket le nem vágta, azokat a japánok kergették ki az egész tartományból.

Mai távirataink a következők:

London, augusztus 30.

Brodrick parlamenti államtitkár választói előtt beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy kártérítést kell követelnie a pekingi követtségeknek okozott károkért és mindent el kell követni a kínai angol kereskedelem megvédésére, mert különben az angol kormány sem maga, sem más hatalmasságokkal együtt nem vállalhatja el a felelősséget a kínai viszonyok alakulásáért.

Csifu, augusztus 30.

Hir szerint Ju, Senszi kormányzója, egy héttel ezelőtt fölszólította az idegeneket, hogy jöjjenek a jámembe, a hol oltaimat találhatnak. Otven embert a kik a fölszólításnak engedelmeskedtek, fölkoncoltak.

London, ugusztus 30.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Hongkongból: 26-ára virradó éjjel 200 rabló bejárta Kanton tatár városát és négy házat kifosztott. Azt hiszik, hogy ennek oka a kantoni lakosságnak az északi lakosság ellen táplált gyűlöletében keresendő. Kanton többi része nyugodt. Amojból jelentik, hogy az Isis czirkálóhajó odaérkezett. Hir szerint 12,000 japán katona érkezett Formosából Amojba.

Sanghaiból jelentik a Reuter-ügynökségnek tegnapi kelettel: Holnap egy kábelhajó megy el innen, hogy Vuszung és Csifu között kábelt rakjon le. Ugyanennek az ügynökségnek jelentik Tiencinből 25-iki kelettel: Ma orosz csapatok mentek Pekingbe. Tiencin környéke nyugodt.

London, augusztus 30.

A *Daily Mail*-nak jelentik Hongkongból tegnapi kelettel, hogy Caselee tábornoktól tegnap távirati jelentés érkezett oda, a mely szerint fölösleges több csapatot küldeni északra. A 4. dandárt tehát nem küldik el.

A *Daily Telegraph* jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: A kínaiak 23-án Tehsu mellett nagy vereséget szenvedtek. Egy Tuan nevű herceg és 1500 ember elesett, a többi a japánok kikergették Csili tartományból.

A *Standard*-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy hir szerint Juansikai nagy diadalt aratott a boxereken és a peicangi és hszivui császári csapatokon. Állítólag 1500 ember esett el.

London, augusztus 30.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Creagh tábornok diszszemlét tartott 3000 ember fölött, a kik között 300 önkéntes volt. A szemlére kivonultak mindenféle nemzetiségű csapatok, köztük amerikai és japánok is. Seymour tengernagy is jelen volt a szemlén.

Bécs, augusztus 30.

A Zenta, Mária Theresia, Elisabeth és Aspern hadihajók postáját a következő napokon indítják el Csifuba: a bécsi I. postahivatalból szeptember 1., 4., 7., 8., 15., 18., 22. és 29. napján reggel 7 óra 40 perczkor (a déli pályaudvarról) és a trieszti I. postahivatalból szeptember 1., 4., 15., 18., 22. és 29. napján reggel 8 óra 28 perczkor és szeptember 7-én és 8-án délután 4 óra 35 perczkor. A szállítás körülbelül negyven napig tart.

Bécs, augusztus 30.

Távirati jelentés szerint a Zenta osztrák-magyar hadihajó tegnap Csifuból Takuba ment. A hajón minden rendben van.

Sanghai, augusztus 30.

Egy francia csapatszallítóhajó késéssel érkezett ide. A csapatokat holnap szállítják partra.

London, augusztus 30.

A Times-nak jelentik Sanghaiból 29-iki kelettel: Tiencin és Peking között még most is meg van szakítva az összeköttetés. A futárok közlekedését boxerbandák veszélyeztetik. Jangcuntól északra állítólag el van árasztva a vidék.

Ugyanennek a lapnak jelentik Niucs. vangból, hogy a Husengben álló oroszok segítséget várnak. Az előnyomulást a Lisziangba és Mukdenbe vivő utak rossz állapota késlelteti. A benszülött lakossággal nagyon szigorúan bánnak.

London, augusztus 30.

Taku-ból táviratozzák augusztus 29-ről hogy ott elterjedt hírek szerint a japánok és oroszok közt egyre növekszik az egyenlenség. A hír azon alapul, hogy mindkét hatalom százakra menő csapatokat küld Kína északi részeibe.

London, augusztus 30.

Washingtoni távirati jelentés, hogy az Egyesült-Államok kormánya két hosszú miniszeri tanácskozás után azon kérelmet intézi a hatalmakhoz, hogy Kinával kössék meg a békét.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Haza, dráma.

* A kis Adeline de Germain. A kis zongorakirálynőről, a szép Adeline de Germaineről írunk újra, mert nem tudjuk eléggé dicsérni, hogy mily precízitással, mily ritka bájjal és mily izléssel játszik ez a kis tüneményszerű művésznő. A kik Aradon eddig hallották, elragadtatással beszélnek róla és nem tudnak csodálkozásuknak kifejezést adni, hogyan képes ily fiatal leányka, — hisz alig hat éves — oly nagy művésziességet kifejezni. Legutóbbi két darabját, mely már negyedik és ötödik szerzeménye, a román királyi párnak ajánlotta. Mindkét zeneműve mutatja, hogy a kis bogárszemű szépség nemcsak a játékban művész, de a zeneszerzésben is tehetség. Bebizonyult nála is Lombroso állítása, hogy a zseni már a legzsengebb korban mutatkozik, mert ott van Mozart, ki négy éves korában szonátát írt, Byron tíz éves korában tragédiát és Koczalsky ünnepeit művész volt nyolcz éves korában. A mi kis Adelineünk hat éves korában Európáig ismert, az elragadtatásig bámult tüneményszerűség. A szombaton tartandó hangversenyén találkozni fognak a legnagyobb körök, mert ki ne volna kíváncsi Carmen Sylva kedvenczére. Hangversenyén közreműködik édes atyja, a világhírű hegedűművész Kneisel Antal és Schreyer Harry aradi zene-konzervatóriumi igazgató is.

* A kassai szinkörben e hó 28-án fejezték be az előadásokat és ezzel véget ért a kassai állandó színészet első esztendeje. Ez az első év elég szép eredménnyel végződött, mert bár a nyári szinkört nem nagyon látogatta a közönség, de a téli szezon sikere ezt is kipótolta. A társulat tagjai közül többen távoztak. Csurgay Adél koloratur énekesnő, aki a pécsi színházba szerződött, e hó 26-án a „Traviata” című szerepében bucsuzott a kassai közönségtől, mely lelkesen ünnepelte. Mészáros Gizi, aki a budapesti Nemzeti Színházhoz szerződött, a „Tücsök”-ben és Halász Béla, aki a sátoralj-ujhelyi színház igazgatója lesz, „A bolond” Bimbó szerepében bucsuzott a közönségtől. Az eltávozott tagok helyett Ruzsinszky Ilonát koloratur-énekesnőnek, Baráthy Irmát naivának és Andorffy Pétert rendezőnek szerződtette az igazgató. A téli szezon szeptember 28-án kezdődik.

* A nemzeti színház drámabíró bizottsága. A nemzeti színház drámabíró bizottsága, amelyet annak idején Nopcsa Elek báró oszlatozott föl, szeptember 1-ével újra föltámad. E napon teszik közzé az új drámabíró bizottság kinevezését. Tagjai pedig a következők lesznek: Alexander Bernát, Ambrosus Zoltán, Bartók Lajos és Verő György; a bizottság jegyzője pedig Makai Emil.

* Nyáray Antal, az ismert komikus, — akit a Magyar Színház igazgatósága tavasztól kezdve szerződtetett és aki jelenleg még a nagyváradi színház kötelékébe tartozik, — már ez év október havában megkezdte működését a Magyar Színházban.

* Gárdonyi Géza színműíró. Gárdonyi Géza egykori aradi újságíró, ma pedig országosan kedvelt író, a színpadon is megjelenik, még pedig egyszerre két munkával. Népszínművel Rátkay László társaságában vígjátékot pedig A bor címmel maga írt. Az utóbbi 3 felvonásos darab még az ősszel színre kerül a Nemzeti színházban.

Előléptetések és változások a tanítói karban.

— Az iskolaszék üléséből. —

Arad, augusztus 30.

Aradváros iskolaszéke ma délután ülést tartott, melynek legfőbb tárgya a jövő évi költségvetés megállapítása és az ezzel kapcsolatos személyi változások elintézése volt. A költség-előirányzatot, melyet Millig József iskolafelügyelő terjesztette elő, elfogadták azzal, hogy az iskolaszék a kiadásokat 1634 koronával felemelte, 400—400 koronát két új ovoda, 34 koronát szolgai fizetés emelésre, 800 koronát az előre nem látható kiadások összegének felemelésére szavazván meg. Az 1901. évi költségvetésben a kiadások végösszege 204,011 korona, (6,336 koronával több, mint az idén), melylyel szemben a fedezet 13,504 korona. A fedezetlen összeg a város terhére esik.

A kiadások emelkedését részben a tanítók előléptetése idézte elő. Előléptek:

a II. osztályból az I.-be: Cziráky Márton, Fülöp Endre, Maurer Mihály, Pareán János;

a III. osztályból a II.-ba: Berecz Károly, Ferch Ödön, Decsi Gézané, Keresztesné Cz. Ilona, Kovács Ferencz, Véber Ágost.

Korpótlékokat kapnak a következők: 3-ik ötödéves korpótlékok: Steinitzer Lujza; 2-ik ötödéves: Kőmives József, Rákosi Flóris, Vágner Ágoston; 1-ső ötödéves: Czeiler Gizella, Fischer Antal, Fischerné Erzs, Tabakovits Mária.

Egész sor változást idézett elő Györgyössy Rudolf nyugalomba vonulása. Az elmúlt iskolai évben ideiglenes kisegítővel helyettesítették, most az iskolafelügyelő javaslatára helyébe, a Kossuth-utcai iskola második osztályába Gelért János megy a templom-utcai iskola másodosztályából, ide Cziráky Mártont helyezik ugyanezen iskola első osztályából, utóbbi helyébe Maurer Mihályt a hatodik elemiből, ide pedig Pareán Jánost a Szt.-Péter-téri iskola harmadik osztályából, hová Tóth Béla kerül a gáji iskola harmadik osztályából, kinek helyébe Korom Györgyöt helyezik, a ki az ujtelepi iskola egyik, a múlt évben párhuzamos osztályában tanított.

A polgári fiú-iskolában is lesz változás. Somogyi Ágostont, ki hosszú időn keresztül nagy tudással és buzgalommal végezte a rajz-oktatást, betegsége miatt nyugalmazásra terjesztik elő a törvényhatóságnak. Helyettese Vagner Ágoston lesz.

A polgári leányiskola igazgatónője kérelmet intézett az iskolaszékhez, hogy intézeténél tornatanítónői állást szervezzen. Az iskolaszék, a torna tanításának a leányiskolában is szük-

ségét látván, az állás szervezését kimondta s arra Boros Dóra okleveles torna-tanítónőt választotta meg.

Még egy személyi ügy került sorra. Preizinger József okl. polgári és elemi-iskolai tanítót kisegítő tanítónővé választották.

Özv. Hannó Lajosné és Mihályovits Julianna aradi lakosok kérelmét, melyben az Aradon felállított magán ovoda és gyermekmenedékházuk fentartására a 400—400 korona évi városi segélynek megadását kérik, kedvezően intézte el az iskolaszék, ugyszintén a siketnémák aradvárosi államilag segélyezett községi iskola felügyelő bizottságának megkeresését a Szt. Péter-téri községi fiúiskola egyik üresen álló termének a jövő iskolai évre használatra való átengedése iránt. Schleiferné és Boros Jusztina tanítónők szeptember hóra szabadságot kaptak.

Az ülésen Salacz Gyula polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Institóris Kálmán főjegyző, Millig József iskolafelügyelő, Boros Vida, Posgay Lajos dr., Rosenberg Rándor dr. Simon Karolin, Edvi-Ilés László, Abray Lajos, Rieger Imre, Domonkos Lajos, Avarfy Ferencz, Schusztler Illés dr., Robitsek Ágost dr., Szontagh Gyula, Bonts Aurél jegyző.

Uzsora és pezsgő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 30.

A budapesti főkapitányság bűnügyi osztálya egy ügyben folytat most vizsgálatot, melyben a panaszos fél Egerváry Géza az Erzsébet-téri kioszk és a vigadó volt bérlője, aki Ekler Salamon és Ekler Ede pénzüzéreket sikasztás büntette és uzsora vétsége miatt följelentette.

Egerváry a következőkben adja elő panasztát:

— Ekler Salamon és Ekler Ede pénzüzereknél, 1898. nyarán 744 üveg pezsgőt és 340 üveg valódi francia bordeaux-i bort zálogosítottam el, melyre 1000 forint kölcsönt kellett volna kapnom. Ezen ügyletet Eberling Antal biztosítási ügynök közvetítette, ki nekem az összesen 1084 üveget kitevő bor és pezsgő ellenében 700 frtot hozott.

Ezen időben anyagi romlásomat feltartóztatni igyekezvén, elkeltett fogadnom a 700 frtot is, hogy ezzel pillanatnyi zavaromon segítsek. Nekem ezen pezsgőre és borokra szükségem lévén, úgy állapodtunk meg, hogy jogomban áll, szükségiletemhez képest a bor és pezsgőkészletet palaczkonként forintjával számítva időről-időre kiváltani, mi által azt kívántam elérni, hogy boraím felett, fizetés ellenében rendelkezhessem és hogy ilyképen vigadói vendéglőm forgalma fenakadást ne szenvedjen. Midőn azonban főpinczéremet és könyvelőmet a nevezettekhez elküldöttem és készpénz ellenében boraimból és pezsgőimből szükségiletemhez mérten egy részt magamhoz akartam váltani, Eklerék ezt megtagadták, azzal a megokolással, hogy ők csak a teljes zálogösszeg kifizetése ellenében hajlandók a bort és pezsgőt részemre kiadni.

Ily módon aknázták ki szorult anyagi helyzetemet és tették lehetetlenné ingóságaim kiváltását s mert az 1000 frtot és a nevezettek által még külön igényelt busás kamatokat összehozni nem tudtam, minden megkérdezésem nélkül az egész bor- és pezsgő-készletet eladták, olyformán, hogy a nehezebb minőségű italt palaczkonként 4 frtjával, a könnyebb fajtát pedig 2 frtjával adták át a vevőknek. A bor és pezsgő értéke 3545 forint volt, a 700 frt kölcsönösszeg levonása után 2845 forint károm támadt.

A följelentés a pénzüzerek bűnét így írja körül

Eklérek a reájuk nézve idegen ingó dolgot képező bor és pezsgő mennyiséget eltulajdonították és így a btkv. 355. §-ába ütköző és a 356. §. szerint minősülő sikkasztás büntette nyilvánvaló, mely bűncselekmény anyagi halmazatban áll az uzsora törvény 1 §-ába ütköző uzsora vétségével, a mennyiben a tényállásból kétségtelen, hogy terheltek a szorult anyagi helyzetet oly módon kiaknázták, hogy az alkalmas volt, az anyagi romlást előidézni, vagy legalább fokozni.

A rendőrség a bűnvádi nyomozatot megindította, melynek befejeztével az ügyet átteszi a budapesti kir. ügyészséghez.

Az aradi olasz szélhámos a törvényszék előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Nagyérdekű bűnpör tárgyalásába kezdett ma a nagyváradi kir. törvényszék büntető tanácsa. Egy olasz alattvaló ült a vádlottak padján, akiről megírtuk, annak idején, hogy Aradon is akadt hamis olasz pénzt forgalomba hozni és tekintélyes összegű hamis lírát váltott át a mi pénzünkre. Giarizzo Salvatore a neve az intelligens olasznak, akit a temesvári rendőrség telegramja alapján Nagyváradon tartóztattak le. Mára tüzték ki pörében a tárgyalást melyet azonban elnapolt a törvényszék, mivel több tanu távolmaradt.

Reggel fél 11 órakor kezdődött a tárgyalás, olasz tolmács segítségével. A büntető tanácsnak Móré Pál dr. volt az elnöke, tagjai pedig Simay Gyula dr. és Máté György dr. törvényszéki bírák. A közvédat Pop Aurél alügyész képviselte, míg a védelmet Rádl Ödön látta el.

Szuronyos börtönör vezette be az esküdtzéki terembe Giarizzo Salvatore, akinek szikár alakján elegáns redingót feszült. Idegesen, minden izében reszketve foglalt helyet a vádlott a bíróság asztala előtt, miután meghajtotta magát.

Az általános kérdésekre elmondta, hogy Giarizzo Salvatorenek hívják, st.-pietói születésű, negyvenkét éves, özvegy, egy gyermeke volt.

Az elnök meglepetten szakította félbe:

— Konstatálnom kell tekintetes törvényszék, hogy a vizsgálat során nőtlennek mondta magát.

A vádlott ezután előadta, hogy vállalkozó volt otthon, s mint ilyen Magyarországon olaszbor üzletet vagy raktárt akart nyitni a nagyobb városokban. Így került Nagyváradra, hol teljesen ártatlanul letartóztatták. Nem érzi magát bűnösnek, hallja, hogy hamis pénz forgalomba hozataláért állították a törvény elé. Nem tudta, hogy azok a pénzek hamisak voltak.

Elnök: Kolozsvárott is járt a vádlott s megkárosította a Magyar Leszámitoló Bank ottani fiókját egy hamis ezer lírással.

Vádlott: Kolozsvárott egyáltalában nem is voltam soha.

Elnök: Debreczenben a Közgazdasági Bankban több darab hamis pénzt váltott be.

Vádlott: Nem ismerem azt a várost, csak Aradon és Váradon voltam.

Elnök: Békés-Csabán is megkísérelt egy takarékpénztárban hamis pénzt beváltani.

Vádlott: Nem lehet, mert Aradról egyenesen ide jöttem.

Elnök: De vannak itt urak Csabáról, a kik határozottan ráismernek.

Vádlott: Azok tévedhetnek, mert más volt az. Még az a mondani valóm, hogy ha én ha-

mis pénzeket akartam volna beváltani, nem állottam volna meg Temesvárt. Nem tartottam volna magamnál a hamis pénzt, hanem tuladtam volna az összes bankjegyeken.

Dr. Móré elnök előadja, hogy a lefoglalt gyanús 500 lírásokat a római „Banka Italiana” melynek be lettek küldve, hamisnak jelez. A papír színes nyomása, nagysága megegyezik a valódiakkal, csak a sorozatszámuk igazolja, hogy hamis gyártmányok. S így rendkívül ügyes utáztatok. A vádlott Aradon Wallfisch Ármin banküzletében 500 lírásokat váltott be, Debreczenben különféle pénzdarabokat, Kolozsvárott 1000 lírásokat. Nagyváradon a „Gazdasági és Iparbank”-ban járt, honnan a váltóüzletbe, Mihelfi Emilhez ment s ott rajtavesztett.

A tolmács közölte a vádirat tartalmát a vádlottal, mire az elnök hozzája fordult:

— Bűnösnek érzi magát?

Giarizza Salvatore felemelkedett a helyéről, s remegő hangon felelt:

— Nem vagyok bűnös. Fogalmam sem volt róla, hogy hamis pénz. amit Korfuból kaptam, s mivel Magyarországra jöttem, hogy borkereskedést nyissak, azért akartam a pénzt a legjobb tudatban és szándékkal felváltani.

Ezután felolvasták az olasz nemzeti bank hivatalos véleményét, mely az elkobzott bankjegyeket hamisnak jelenti. Majd betérjesztették a debreczeni Közgazdasági bank tegnap érkezett átíratát, melyben az intézet arról értesíti a törvényszéket, hogy később ejtett vizsgálat során megállapították, hogy a 100 lírás, mit Giarizza Salvatore váltott be ottan — valódi.

További kihallgatása rendjén tagadta a vádlott, hogy Debreczenben, Kolozsvárott és Csabán járt, majd így kiáltott föl:

Hisz ha tudtam volna, hogy bűnös vagyok, százszor is elszökhettem volna Magyarországból!

Az elnök most hirtelen német nyelven szólította meg a vádlottat:

— Sie verstecken ja deutsch? Die Laute haben mit Ihnen in Temesvar deutsch gesprochen? (Hisz ön tud németül? Temesvárott németül beszéltek önnel?)

Giarizzo Salvatore értetlenül mosolygott s a kezével intett az elnök felé:

— Non capisco . . . (Nem értem.)

A vádlott kihallgatását ezzel befejezték, mire az elnök konstatálva, hogy a tanúk közül többen távol maradtak, fölvetette a kérdést, hogy a tárgyalás folytatását kívánja-e vád és a védelem?

Pop Aurél kir. alügyész a meg nem jelent tanúk beidézését s addig a tárgyalás elnapolását indítványozta, egyben pedig kérte, hogy a bűnjel gyanánt letett bankjegyek valódiságát az igazságügyminiszter útján újból állapítsák meg, a vizsgálati fogságot pedig tartsák fenn.

A törvényszék hosszas tanácskozás után a kir. ügyész indítványát fogadta el, s a vizsgálati fogságot főtartva a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

SPORT.

+ Az aradi bajnok versenyre, melyet a Meteor kesékpár klub irt ki, szombat este 9 órakor zárják le a nevezéseket a Vass-kávéház-beli klubhelyiségben.

+ Az aradi korékpár klub elnöksége felhívja tagjait hogy azok, kik a „Bajnoki versenyben” futni óhajtanak, ebbeli szándékukat szombat esti 9 óráig a „Meteor” klub titkárnál bejelentsék.

Kiirtott család.

— Álarozos rablógyilkosok vérengzése. —

Arad, augusztus 30.

Vakmerő rablógyilkosságról értesítik lapunkat. Pusztá-Páka mellett történt a rablógyilkosság, ahol Grünbaum Adolf nagybérő lakásába törtek be a rablók és elpusztították az egész családot.

A borzasztó vérengzésről a következőket jelenti tudósítónk:

Grünbaum Adolf, a sárga pusztá bérője, a nyarat felesége és tíz éves Dezső nevű fiával kint töltötte a szálláson. E hó 26-án éjjel sokáig fent voltak, mert vendégeik voltak Pákáról s ezek csak éjjel tájban távoztak el.

A vendégek távozása után Grünbaum aludni tért családjával, a cselédek pedig, hogy a szobákat kiszellőztessék, az ablakokat nyitva hagyták, és úgy mentek aludni.

A cselédek még ébren voltak, a mikor az ebédlőszobából öt fegyveres ember lépett a konyhába s az ott lévő két cselédet megkötötték, miközben azt mondták nekik:

— Csendben legyetek, mert rosszul jártok!..

Erre aztán behatoltak Grünbaum szobájába, ott megrohanták a házaspárt és fejszéikkel agyonverték. Nem kimélték a 10 éves gyermeket sem, aki, a cselédek állítása szerint, sirva könyörgött, hogy ne bántsák, mire az egyik rabló oda kiáltott a másiknak:

— Pusztítsd el, hogy ne maradjon a fajtájából!

A rablók azután átkutatták a lakást s ami elvihető értékesebb tárgyat találtak, valamint 670 forint készpénzt magukhoz véve, eltávoztak.

A vizsgálat megejtése végett a törvényszéki vizsgálóbíró másnap megjelent a helyszínen, mely alkalommal alapos gyanu merült fel az iránt, hogy a rablógyilkosságról tudomása volt a cselédségnek s a szobák ablakait is szándékosan hagyták nyitva.

A vizsgálóbíró rendeletére a két nőcselédet, valamint a meggyilkolt kocsisát és két béreslegényt a csendőrség letartóztatta és bekísérte a törvényszéki fogházba.

Párbaj egy kutya miatt.

(Allér a tőzsdében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 30.

Kis fehérszörű fürgé ölebecske volt az oka annak a párbajnak, mely ma reggel 6 órakor folyt le Budapesten a honvédelvassági lakatnyában. A párbajnak ezek az előzményei:

Kedden este G. E. huszártiszt egy szőke orfeumbölgycske társaságában egy erzsébetvárosi dohánytőzsdében szivarokat vásárolt s azután távozott. A hölgycske az utcán ijedten kiáltott fel ékes német nyelven:

— Wo ist denn mein Hunter! (Hol van a kutyácskám?)

Körülnéztek, a kutya sehol sem mutatkozott. A katonatiszt visszament a tőzsdébe, ahol éppen ekkor hozta ki a tőzsdés leánya a szobából az ölebet. Ez, amint urnőjét az ajtóban meglátta, kiugrott a leányka kezéből, amit a katonatiszt látva, azt hitte, hogy a kutyát ki-dobták és éktelen haragra lobbant.

Szidta a tőzsdést, a leányát, mire ezek indignálódva utasították vissza a szidalmakat.

A katonatiszt annál hangosabban kiáltozott. A tőzsdében éppen jelen volt L. B. fővárosi hivatalnok, aki a tőzsdésnek fogta pártját és kijelentette, hogy inkább köszönettel tartozik a kutya tulajdonosa, semmint hogy ok nélkül szitkozódik.

Erre a tiszttal durván L. felé fordult s oda kiáltotta:

— Halt's Maul! (Fogd be a szádát!)

L. a legerélyesebb hangon rendreutasította a tiszttal és kijelentette, hogy mint tartalékos tiszttal nem viszonzozza a sértést, hanem kéri a névjegyet.

Az orfeumhölgyecske ekkor már sápirozott odakünn, hogy nem érdemes „lieber Elemér“, de a történeteken már változtatni nem lehetett.

A segédek pisztolypárbajban egyeztek meg, kétszeri golyóváltással.

A párbaj, mint mondtuk, ma történt meg és szerencsére sebesülés nem történt. A felek kibékültek, miután G. hadnagy a párbaj után sajnálkozását fejezte ki a történetek felett.

Klerikális mozgalmak

a budapesti egyetemen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 30.

Minden jel arra mutat, hogy a fővárosi egyetemi ifjúság jó része a néppárt vezérembereinek befolyása alatt áll s klerikális irányba igyekszik terelni az Egyetemi Kör-t, mely eddig az ifjúság mozgalmainak intézője volt.

A Magyar Szó ma esti száma — mint tudósítónk táviratozza — rendkívül heves cikkben támadja Ponori Theurewk Emil egyetemi rektort s ráolvasa, hogy az Egyetemi Kör ügykezelési szabályait a klerikális tagok szájíze szerint módosította, oly képen, hogy a néppártiak legyenek abban tulsulyban s biztossítsák maguknak a hegemoniát. Ennek a módosításnak lehet köszöni, hogy a jövő hó első tizenkét napján tartandó beiratások nem mint eddig a nap egész folyamán, délelőtt és délután lesznek, hanem naponta csak egy óráig déli 12-től 1-ig. A rektor — ugymond a M. Sz. — ezen intézkedésével vissza akarja tartani a liberális tagok jelentkezését, mert szavazati joggal az Egyetemi Körben csak azok birnak, a kik az előirt időben beiratkoztak. Nyilvánvaló, hogy a klerikális ifjak el fogják árasztani a termet a beiratási óra alatt s a liberálisok aligha fognak időt nyerni ahhoz, hogy többséget biztosítsanak maguknak a választásra.

Ugyancsak a M. Sz. írja, hogy az Egyetemi Kör klerikális vezetősége a legutóbb tartott katolikus nagygyűlésen a kör zászlója alatt jelent meg. Ez nyílt politikai állásfoglalása a kör részéről, a mit pedig az alapszabályok nem engednek meg, a mint hogy egyáltalán eltiltanak mindennemű felekezeti és nemzetiségi politikát.

Az Egyetemi Kör két tagja e miatt feljelentést adott be a rektorhoz a katolikus nagygyűlésen részt vett hivatalos küldöttek: Kepesdy Dezső elnök, Tahy Endre főtitkár, Samu János főjegyző, Zsembery István, Bota Szilárd és Horváth Zoltán ellen. A feljelentők hivatkoznak az alapszabályokra, melyek a napi politika tárgyalását kizárják, mivel pedig a kör vezéremberei a katolikus nagygyűlésen a kör zászlója alatt jelentek meg, ellenük a legszigorubb vizsgálat megindítását kéri.

A M. Sz. végezetül a következő jellemző esetet mondja el: A Menza Akadémia javára nem rég matinét rendeztek, a mely 900 korona tiszta jövedelmet hozott. Ezt az összeget átadták a jótékony intézmény vezetőinek, kik azt visszautasították azzal az indoklással, hogy nekik a radikálisok pénze nem kell.

Megemlítjük még, hogy az egyetemi nemzeti párt, amelynek ajsai Mihály Péter az elnökjelöltje, ma este 6 órakor szükebbkörű értekezletet tartott Károly-utca 20. szám alatt levő

pártirodájában. Az értekezletnek az volt a tárgya, hogy a párt állást foglaljon azokkal a meggyanúsításokkal szemben, a melyek szerint a párt a néppárttal állana kapcsolatban.

A független egyetemi ifjak pártja, amelynek a szerb-utca 15 szám alatt van a pártirodája, holnap, pénteken este 6 órakor jön össze a „Sas Kör“ helyiségében, hogy az egyetemi ifjúság helyzete és a pártalakulás dolgában tanácskozzék. Tanácskozás után ismerkedési est lesz a Sas-kör éttermeiben.

HIREK.

Dankó Pista Aradon.

— Levél a magyar nótá mellett. —

Az aradi dalegylet folyó hó 31-én este 9 órakor az aradi polgári iskolában választmányi ülést tart, mely alkalommal Nikolits Döme elnöknek Joó Béla alelnökhöz intézett levelét veszik tárgyalás alá.

Ez a levél így hangzik:

Kedves Barátom!

Dankó Pista, hazánk kiváló dalköltője, a ki hónapok óta köruton van és daltársulatával mindenütt diadalokat aratott, jövő hó 3-án városunkba érkezik, hogy a Központi Szalldában 8 napon át hangversenyeket rendezzen.

Miután Dankó Pistának a magyar dal terjesztése és megkedveltetésére törekvő érdemeiért az elismerés koszoruját átnyújtani és őt itteni működése alatt anyagilag és erkölcsileg támogatni első sorban dalegyletünknek áll kötelességében és miután A. adváros közönségének azon bölcs intézkedését, hogy a német zengerajokat, melyek ezideig az erkölcsi telenségek és trágárságok melegágyai voltak, városunkból egyszer és mindenkorra kizárta, csak úgy juttathatjuk teljesen érvényre, ha beigazoljuk, hogy Aradváros közönsége a magyar muzsáért lelkesedni tud és ennek apostolait erkölcsileg és anyagilag hatatosan támogatni képes; ennél fogva felkérlek, hogy ez irányban teendő intézkedések végett az aradi dalegylet választmányát öszszehívni és határozatilag kimondani sziveskedjél, hogy az aradi dalegylet Dankó Pista hangversenyait erkölcsi támogatásába veszi és arra fog törekedni, hogy a nagyközönség minden rétege azokat látogassa és ezáltal az anyagi sikert is biztosítsa.

Egyben azon kérelmet terjeszttem elő, hogy miután Aradváros bölcs intézkedésének ideje óta ez az első eset, hogy városunkban magyar daltársulat működik: dalegyletünk hasson oda, hogy az első előadás oly ünneplésséggel folyon le, mely bizonyítéka legyen annak, hogy a különféle nemzetiség által lakott vértanuk városában a magyar muzsa örök időkre oly gyökeret vert, melyet a netán létező hazafiatlan elemek által szított ármánykodások viharai soha ki nem téphetnek.

Midőn mindezeket véled tudatnám, egyben értesítelek, hogy városunk többi hazafias egyesületeit is a most közlöttek támogatására felkértem.

Tiszteelő barátod
Nikolits Döme.

— A király görcei útja. Görceből jelentik, hogy ő Felsége Görce és Gradiska őrgrófságának szeptember husz és huszonegyediké közt tartandó emlékünnepeit megnézi, ott az arany emlékérmét átveszi és az őrgrófság polgármestereit fogadni fogja.

— József Agost új kamarása. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király elrendelte szmrecsányi Szmrecsányi István vezérőrnagynak, József Agost főherczeg kamarai előjárójának, saját kérelmére, ezen szolgálatától való fölmentését neki ez alkalomból a Lipót-rend lovagkeresztjét a díj elengedésével adományozva és kinevezte gróf Szapáry József 2. oszt. szazadost a 7. sz. huszár ezrednél, szolgálattevő

kamarássá József Agost főherczeg mellé, a nevezett ezrednél létszámon felüli vezetése mellett.

— A vasutasok községi adója. A magyar kir. államvasutasok községi adó ügyében, mint ismeretes, a törvényhozás úgy intézkedett, hogy az illető alkalmazottak 1900. évtől kezdve felmentetnek a nevezett adó fizetése alól. Az aradi és budapesti államvasuti alkalmazottaknak, mint akiktől a törvényhatóságok visszamenőleg is követelték az adót, a most érkezett miniszteri leirat értelmében az 1895-től 1900. év kezdetéig járó adót kötelesek fizetni, az ország többi vasutasai egyáltalában nem fizetnek községi adót. Aradnak az az adó 24.000 korona jövedelmet jelent.

— Gizella főherczegnő életveszélyben. Majdnem végzetes kimenelű szerencsétlenségnek lett áldozata ma Ischiben Gizella főherczegnő. A főherczegnő pontban hét órakor a színházba hajtatott, midőn az uton a kocsit elé fogott lovak egy óriási sebességgel jövő antomobil kocsitól megvadultak. A megbokrosodott lovak a kocsit elragadták. Csak a bakon ülő kocsis lélekjelenetének volt köszönhető, hogy szerencsétlenség nem történt. mert a kocsisnak a legválságosabb pillanatban sikerült emberföltölti erővel a megvadult lovakat megfékezni. Az ijedtségen kívül semmi baj sem történt és a főherczegnő nyugodtan folytatta útját a színházba.

— A polgármesteri fogalmazói állásról, tudvalevőleg, Velcsov Géza leköszönt. Velcsov ma működött utoljára hivatalában. Az állásra eddig Marosy Miklós megyei aljegyző pályázott, kinek megválasztatása bizonyosra vehető.

— Vilmos császár, mint szónok. A német birodalmi gyűlés gyorsirodájának főnöke, Engel Ede dr., ki Vilmos császárnak több beszédét gyorsírta, a császárt a leggyorsabb szónokok közé számítja. Vilmos császár percenként átlagosan kétszázhetvenöt szóttagot mond és ha tűzbe jó, ha lelkesülten beszél, nem ritkaság a percenkénti háromszáz szóttag.

— A kereskedelmi és iparkamarák szervezésének és működési körének lényeges módosítását tervezi Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter. A legradikálisabb változás az lesz, hogy a kamarákban ezentul nemcsak az önálló kereskedők és iparosok, de az alkalmazottak is aránylagosan képviselve lesznek.

— A kerékpáradó Ismeretes, hogy Aradon szeptember 1-től lép életbe a bicikli-adó. A peches kerékpárosokat az adó behozatalán kívül az a baj is éri, hogy ha az év utolsó negyede alatt használják gépeiket, az egész évre visszamenőleg kötelesek az adót lefizetni. A szeptember—januári időszak alatt ilyen formán nem igen fognak biciklistát látni.

— A braganzai herczeg afférja. Megirtuk a multkor, hogy micsoda jelenet játszódott le Aulich nagyváradi ezredes és a braganzai herczeg között, a ki a hadseregben hadnagyi rangot visel. A herczeg kard nélkül, de feltett sapkával jelent meg egy társaságban, melyben az ezredes is ott volt, mire ez figyelmeztette a herczeget, hogy ha nincs kard az oldalán, nem tarthatja fenn sapkáját feljebbvalói előtt. Ennek az ügynek, mely akkoriban élénk feltűnést keltett és a braganzai herczeg távirata folytán eljutott a királyhoz is, immár meg van a folytatása is. Aulich ezredes, hir szerint áthelyezik Nagyváradra. Ha ez a fordulat megtörténik, bizonyára kinos feltűnést fog keiteni, mert az ezredes eljárása ebben az afférban a katonai reglamok szerint teljesen korrekt volt.

— Elöléptetett kir. mérnök. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Ottovay József kir. segédmérnököt a X. fizetési osztály első fokozatába téptette elő.

— **Az új bankjegyek.** Említettük már, hogy az osztrák-magyar bank a jövő hónapban forgalomba hozza a *huszkoronás bankjegyeket*. Mint értesülünk, eredetileg úgy tervezték, hogy átmenet gyanánt tizkoronás bankjegyeket fognak első sorban kiadni, a két pénzügyminiszter által a jegybanknál deponált teljes aranyfedezet erejéig. Hogy ez a terv módosult és huszkoronás bankjegyeket hoznak első sorban forgalomba, annak oka az, hogy elejét vegyék az esetleges csalásoknak, melyeknek az olvasni nem tudó ember okvetlen áldozatul esnék, mert könnyen el lehetne hitetni vele, hogy a 10 koronás bankjegy tulajdonképpen 10 forint. Az új huszkoronás bankjegyeket már nyomják és a két pénzügyminiszter beleegyezésével szeptember hónapban kerülnek forgalomba. A 10 koronás bankjegyekre csak később kerül a sor. Ezek az új bankjegyek csak addig lesznek forgalomban, míg a kényszerfolyam tart vagyis míg a jegybank megkezd a készfizetéseket, más szóval, míg a valutát helyreállítják. Ha ez bekövetkezik, akkor bevonják ezeket a kisebb névértékű bankjegyeket is, mert akkor a legkisebb bankjegy névértéke 50 korona lesz.

— **Aradmegyei reformátusok ügye.** A nagyszalontai ev. református egyházmegye ma tartotta meg évi rendes közgyűlését Nagyszalontán. A gyűlésen, melyen Tisza Kálmán elnökölt, az egyházmegye több tagja vett részt. Az ülésen az itt következő *aradmegyei* érdekű ügyeket tárgyalták: Nagy Lajos *szemlái* tanítót megerősítették állásában. Hajnal Imre *pankoti* tanítót fegyelmi vétség miatt százkorona pénzbírsággal sújtották s egyben kötelezték a peres tanácsai költségei megfizetésére. Hosszabb vitát az ülésen egy tárgy idézett elő, ez is *aradmegyei* tárgy: *Szentlányfalva* felterjesztése az egyház vagyoni állapotáról szóló kimutatással egyetemben. Az egyházi jövedelmek rendetlen és késedelmes behajtása nagymérvű felháborodást idézett elő. Hosszu vita után kimondotta a közgyűlés, hogy elvárja a presbiteriumtól, hogy rendbe hozza ezeket a tarthatatlan állapotokat és a hátralékokat rövidesen behajtsa. Utasította az ottani egyházat, hogy iskolái fenntartása és pénzügyi helyzete javítására gondoskodjék fedezetről, annnyival is inkább, mert sok egyház jóval magasabb egyházi adót fizet, mint Szentlányfalva s mégis rendezettek pénzügyi viszonyai. Megütközéssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy az *egyházi adó is lefoglalás tárgya*. Az egyház újabb adókulcsát 1900-ra jóváhagyta, de utasította, hogy gondoskodjék egyszer és mindenkorra oly adókulcsról, amely kizárja azt, hogy örökkön foglalják az egyházmegyét. Azon szándékukat, hogy helybeli szövetkezetektől 600 korona kölcsönt vegyenek fel, tárgyalanná tette a közgyűlés. Általában a felterjesztést oly annyira zavaros és érthetetlennek találta a közgyűlés, hogy egy hó leforgása alatt az espereshez küldendő újabb felterjesztés készítésére utasította a szentlányfalvai egyházat.

— **Csalásért letartóztatott földbirtokosok.** Miskolcra táviratozza tudósítónk, hogy ott ma nagy feltűnést keltő letartóztatás történt. A vagyonos hirben álló *Lichtschein* testvérek ottani földbirtokosok ellen bűnvádi följelentés érkezett a törvényszékhez, melyben a hitelezők azzal vádolják a földbirtokosokat, hogy *Lichtschein*ék, midőn arról értesültek, hogy a bírón őket nagyobb veszteség érte, *vagyonukat* hamarosan *átírták* és azonfelül ottani pénztézeteknél *négyszázezer* koronát vettek föl. A törvényszék ennek folytán *Lichtschein* testvérek letartóztatását elrendelte.

— **A kiállítás becsületrendjei.** A párisi kiállítás még élete derekán van csupán és legfőbb sikereit csak ezután várják, hiszen fejedelmi vendége még alig volt a nagyszerű világvásárnak; de azért már a hivatalos sikermérést megejtették a kiállítás mérvadóit. Miután egy hét előtt a kiállítók rangosztályozása megtör-

tént, most a kiállítás alkotói kapták meg a maguk elismerését a francia kormánytól, amelynek a kiállítással aratott dicsőségét fáradságos munkájuk árán segítették elő. Négyféle kitüntetést kaptak a külföldi kiállítások rendezői. A becsületrend nagykeresztje két kormánybiztosnak jutott: az olaszoknak és a spanyoloknak. A többi nagy államok főkormánybízottai aztán főtisztjei lettek a becsületrendnek. A kormánybiztosok tagjai is kaptak kitüntetéseket, a becsületrend parancsnokjaivá, tisztjeivé és lovagjaivá nevezték ki őket. A magyar kormánybiztoság kiállításának nagy sikere kellő méltánylásban részesült a francia kormány részéről. *Lukács Béla* kormánybiztos sorrendben harmadiknak kapta a főtiszt szalagot, míg *Miklós Ödön* helyettes kormánybiztos a becsületrend parancsnoka lett. *Náday Aladár* pedig annak lovagja. Megemlítésre méltó, hogy a japán kiállítás rendezői közül senkisem kapott kitüntetést.

— **Egy munkásképző intézet bajban.** A belügyminiszter a *kolozsvári* munkásképző intézet alapszabályait nem hagyta jóvá, azzal az indoklással, hogy tapasztalata szerint az efféle intézetek mindenfelével foglalkoznak, csak éppen munkásképzéssel nem.

— **A sikkasztó főmérnök.** *Zoltán Győző*, a megszökött vasmegyei kir. főmérnök által el-sikkasztott összeget *Gyöngyössi Tivadar* dr. és *Hirschler* dr. ügyvédek ma az *alispán kezéhez* lefizették. *Zoltán Győző* hír szerint Bazelben tartózkodik.

— **Királyi mézesheket.** A legifjabb királyi házaspár: *Sándor* király és *Draga* királynő a szemendriai szőlőhegyekben töltik mézesheketüket. Ismeretes, mennyire rajong a fiatal király *Draga*ért és kölcsönös boldogságukat csak fokozza Szemendria népének ragaszkodása, mely lépten-nyomon megnyilvánul. Így a görög-keletiek Nagyboldogasszony napján fátylasmennettel, tűzijátékkal és örömtűzekkel ünnepelték a királyi párt és a lakosság impozáns módon vonult ki Sándor király nyaralójához, ahol a város polgármestere üdvözölte a hajdani szerb fejedelmek ősi székvárosában az ifjú párt. Sándor király a királyné nevében is megköszönte a lakosság ragaszkodását, azután a polgármestert és több intelligens polgárt meghívott a nyaralóba. A királyi pár szeptember első napjaiban folytatja körutazását az ország keleti részében és Nisből tér vissza Belgrádba. A szerb kormány tagjai tegnapelőtt teljes számban Szemendriába utaztak, ahol a király vendégül látta őket. Tegnap azonban visszautaztak Belgrádba, hogy részt vegyenek az *Umberto* király emlékére rendezett gyászistentiszteleten, melyet az osztrák-magyar palotában levő római katolikus kápolnában tartanak meg. *Vászi* hadügyminiszter azonban a király távirati meghívására ismét visszautazott hozzá. Ez az utazás állítólag a bulgáriai mozgósítással függ össze.

— **Egy zsoke-klub válsága.** Az osztrák zsoke-klub válság küszöbén áll. Ezt már az a körülmény is bizonyítja, hogy hirtelen közgyűlést hívtak össze, melynek egyedüli tárgya a karlsbadi meetingről szóló jelentés és a megállapított programnak jövőbeni alakulása lesz. — Csak január havában kötötte meg a klub Karlsbad városával és a cseh versenyegylettel a versenypálya átengedése iránti szerződést. Az idén már nagy programmal léptek a nyilvánosság elé, de a várt eredmény elmaradt. A párisi világkiállítás, no meg a kínai és délafrikai háború hátrányára volt a karlsbadi fűrdőéletnek is és így a versenyeket kevesebben látogatták. A klub deficitje a százezer koronát meghaladja. A helyzet ennél fogva válságos. A szeptember 4-én tartandó közgyűléstől várják most a megoldást. Személyváltozásról is beszélnek a klub vezetését illetőleg. Jelenleg *Baltazzi A.*, *Trauttmansdorff* Lajos gróf és *Auersperg* Ferencz herczeg állanak a klub élén. Utóbbi állásáról lemondott s a verseny-

pálya ügyeinek vezetését *Trauttmansdorff* grófnak adta át, mely körülmény a klubban uralkodó hangulatra eléggé jellemző.

— **Kis halott.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Komlóssy Ödön máv. hivatalnok és neje szül. Kránczly Gabriella a maguk, valamint Lenke, Pál, Boriska és Olga gyermekeik, ugyszintén nagyszámu rokonaik nevében is mélyen megtört szívvel tudatják a szeretett jó gyermek, illetve testvérke és rokon *Komlóssy Gabriellának*, 1900. augusztus hó 29-én éjjeli 11 órakor életének 11-ik tavaszán történt elhunytát. A boldogult drága halott földi maradványai augusztus hó 31-én délután 4 órakor fognak *Aulich Lajos-utca* 15. számú házból a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Könnyű legyen a hant ártatlan porainak! Arad, 1900. augusztus hó 30-án.

— **Millió örökség.** *Bukovszky* Pál temesvári cipésmester az egyesült államok budapesti konzulátusi hivatalából értesítést kapott, hogy nagynénje New-Yorkban meghalt és mintegy 1.200.000 dollárnyi vagyonát reá hagyta. A szerencsés örökös már utban van Amerika felé, mert szép összeget kapott utazási költségekre. Ha igaz...

— **Új pénzügyi fogalmazó.** A m. kir. pénzügyminiszter a *makói* m. kir. pénzügyigazgató-sághoz *Hamza János* egri pénzügyi fogalmazó gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá végleges minőségben kinevezte.

— **Egy veszedelmes rablógyilkos szökése.** *Berettyó-Ujfalu* nyári csöndjét erősen felzavarta egy veszedelmes rablógyilkos szökése, ki a b.-ujfalui járásbíróház fogházában ült, mint vizsgálati fogoly. *Horváth János*nak hívják, bár már vagy négy-öt név alatt követett el különféle gaztetteket. A szent-mártoni csendőrs fogta el egy verekedés alkalmával. Tolvaj czimboráival kapott össze, akkor is a lopott holmik felett. A csendőrs az ujfalui járásbíróház fogházába kísérte be, honnan kihallgatás végett erős fedezet mellett a nagyváradi vizsgálóbíró-sághoz kísérték. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy *Horváth János* egyike azoknak a czimeres bűnösöknek, kik az ország minden részét bebarangolták s mindenütt követtek el valamelyes büntetést. Nemcsak lopás, rablás, hanem *gyilkosság* is terheli leikét, melyet a Dunántulban követett el nemrég. A vizsgálat kiegészítése s némi helyszíni szemle megtartása végett visszakísérték *Horváth Jánost* B.-Ujfaluba. Ujra a járásbíróház fogházába vitték, ahol egy magánzárában meglánczolva, kettőzött figyelemmel őrizték. A gyilkosnak mégis sikerült megszökni. Hétfőn reggel a börtönőr bement cel-lájába s levette róla a vasat. Meghagyta neki, hogy a börtön egyik szegletében levő csebre vigye ki s tisztítsa meg. *Horváth* fel is vette a csebre s vitte is kifelé. A szuronyos börtönőr utána ballagott. Mikor azonban arra a helyre ért, hol a csebre ki kellett volna tisztítani, azt eldobta s egy merész ugrással keresztül termelt a járásbíróház kerítésén. A börtönőr rémülten kapott fegyveréhez, utána akart lőni, de nem volt éles töltés fegyverében. *Horváth János* pedig felhasználta a kedvező alkalmat, a kerítés mellett levő mocsáron átlábolt, a szőlőskerten keresztül a falu határában levő erdőbe menekült. Keresésére mozgósították az összes ujfalusi börtönőröket, csendőröket, de hasztalan. Nem akadtak még nyomára sem. A nagyváradi kir. törvényszék vizsgálóbírája most országosan körözteti.

— **Tandijmentes diákok.** A városházán, *Mucrády* Álmos rendőrhadnagynál négy nap alatt 1300-an folyamodtak tandijmentességért a községi iskolákba iratkozó tanulók közül.

— **Svindlerek a tőzsdén.** *Bécsben* — mint tudósítónk táviratozza — ma letartóztatták *Rosenberger* Jakab magyarországi, német-kereszt-turi születésű tőzsde-tagot, egyik tőzsdei lap

szekesztőjét. Rosenberger rábeszélte egy özv. Stollze Mária nevű gazdag asszonyt, hogy vegyen részt a tőzsdei ügyletekben, a mi semmi kockázattal nem jár. Az özvegy beugrott s a derék lapszerkesztő pár napi manipuláció után, 81,000 korona deficittel zárta be az ügyletet. Letartóztatták Knöpfmacher bankárt is, a ki a sikerült tőzsdei manővert kersztülhajtotta.

— **A londoni nőkiállítás.** A legérdekesebb kiállítás most Londonban van. A párisi sok hü-hó, pompa, fény, minden elhomályosul a londoni „Carl's Court” mellett, hol nem a világot, annak pompáját, nyomorát, hanem a nőt mutatják be, az *O* világukat. Nem akarunk dicshymnuszt zengedezni a nőről, mert tudjuk azt mindannyian, miye ő az isteni alkotásoknak, hanem leírjuk azon érdekes és a maga nemében különös kiállítást, mely a nőt mutatja be. Az összeállításnál se időt, se pénzt, semmit se sajnáltak, hogy minél hitebb, minél impozánsabb legyen a kiállítás. Bemutatja a nőt a maga teljességében, mi a hivatása a különböző körökben, mily előhaladást tettek az utóbbi században családi, társadalmi s világi tekintetben. Bemutatja az anyát, a nőt a családban, a nőt a társaságban, a nőt a szereplő körökben. A kiállítók mindenütt arra törekedtek, hogy hiven tükröztessék vissza a nő egyéniségét. Legérdekesebb a gyermek ápolási és nevelési osztály, hol új rendszert mutatnak be, hogy hogyan kell táplálni, tanítani, felnevelni a gyermeket, mely szerint egyszerűbb s biztosabb a cél, hogy ember legyen a gyermek. Van ott kézimunka kiállítás és baba-osztály, mely az angol királynő ajándékait mutatja be, melyeket a különböző főherczeg kisasszonykáknak ajándékozott. Az „Imperial Court”-ban meg velen-czei üvegkiállítás van, mely tárgyakat nők készítették. Mikor aztán mindent meglátott az angol, beül a zenecsarnokba és hallgatja a női zenekart.

— **Tífuszjárvány.** Belényesről jelentik egy nagyvárad ujságnak, hogy Fenes községben tífuszjárvány ütött ki néhány nappal ezelőtt s egyre veszedelmesebb arányt ölt. A nagyvárad 37. számú gyalogezred most Fenesen van elszállásolva, de valószínű, hogy a járvány miatt el fogják onnan helyezni. A hatóságok sürgősen megtették a szükséges intézkedéseket.

— **Hivatalvesztésre ítelt állatorvos.** Scheiber Sámuel battonyai körállatorvos fegyelmi ügye befejezést nyert, Csanádvármegye alispánja hivatalvesztésre ítélte. A szigorú ítéletet azért kellett kimondani, mert a vizsgálat során beigazoltott, hogy Scheiber állatorvosi kötelességeit teljesen elhanyagolta, mindenki hozzáférhetett, ha megvesztegethették, sőt még zsarolt is.

— **Halál a hadgyakorlaton.** Bécsből jelentik: Midőn tegnap reggel a 26-ik gyalogezred második zászlóalja a hadgyakorlatról visszatérőben Neuhauselből Bécs felé utnak indult, Szpojnarowszki Péter őrnagy, a zászlóalj parancsnoka, ki a zászlóalj élén lovagolt, holtan bukott le lováról. Az őrnagyot szívészélítés érte, mely az életerős katonát rögtön megölte.

— **A szobpaiktor látogatóban.** Ponta Manóné ó-pécskai asszonyhoz tegnap este felé beállított egy magas, sovány fiatal ember. Szobafestőnek adta ki magát s arra kérte az asszonyt, festesse ki a lakását, nagyon olcsón fog dolgozni. Pontané azzal felelt, hogy jöjjön máskor, most a férje fegyvergyakorlaton van, de ha a katonaságtól megszabadul, beszélhetnek a festésről. A piktor egy darab kenyeret kért jól körülnézett a lakásban és eltávozott. Ma reggelre aztán egy csomó párna, selyemkendő és egyéb tárgy tünt el a lakásból 162 korona értékben. Biztosra veszik, hogy a tolvaj a „piktor” volt, a kit most mindenféle nyomoznak.

— **Mit tesz egy ágyulövés?** Tegnap megírtuk, hogy Neudorfban vigyázatlanságból egy ágyugolyó egy Proft nevű bányász gyermekét megölte és még öt gyermeket megsebesített. Amint legújabbban Berlinből jelentik, nem öt gyermeket, hanem tizenhetet sebesített meg

többé-kevésbé az ágyugolyó, de szerencsére egynek a sérülése sem életveszélyes.

— **Mulatató tartalékosok.** A torontali 29. gyalogezredhez bevonult tartalékosok vidám és élelmes polgáremberek, a kiket apró szórakozásaikban még a szigorú katonafegyelem sem tud megzavarni. Megtörtént ugyanis, hogy a vidám szalmaözvegyek a Torontál melletti barakkokból éj idején beszökdös-tek a városba lumpolni. Fizetni azonban nem fizettek sehol, mert nagy csoportokban jártak be a mulatóhelyeket s senki sem mert összetűzni velük. A tartalékosok vidám mulatozásait is utolérte azonban a sors haragja. Az éjjeli szökdöséseket megtudta az ezredparancsnokság is. Az alezredes tegnapelőtt délután 5 órakor alarmot fuvatott s mikor a barakk legénysége sorakozott, kitűnt, hogy már akkor kétszáz tartalékos hiányzott. Erre órákat küldtek szét a városba s ezeknek sikerült is úgy éjjélig összefogdosni a sok lumpoló tartalékost, a kiket aztán fegyver közé fogva kísérték ki a barakkba. A vidám fiukra azonban rossz napok járnak, mert most büntetésből éjjeli szolgálatot is kell végezniök s még ő nekik kell őrt állaniok, hogy bajtársaik be ne szökhessenek a városba. Ez csakugyan kegyetlen büntetés tenet rájuk, mikor ők maguk szeretnének elsőnek kiszökni. Így jártak a 29-es tartalékosok Torontálban.

— **Marosba fult gyermek.** Szemlakon tegnap reggel egy 9 éves fiú, Guga János, belefult a marosba. Több társával játszott a folyó partján, e közben belementek a vízbe s a kis János ott lelte halálát. Holttestét kifogták.

— **Följelentett rendőrkapitány.** Vojnics Béla szabadkai rendőrkapitányt majdnem végzetes baleset érte vasárnap délután. Lovai nekimentek egy az utat elálló bérkocsinak, aminek következtében Vojnics a kocsiból kiesett és a lármázó bérkocsist ostorával végigvágta. A bérkocsis hivatalos hatalommal való visszaélés és könnyű testi sértés miatt följelentette a kapitányt és ebben az ügyben szeptember 1-ére helyszíni tárgyalás van kitűzve.

— **Poétikás öngyilkos.** A budapesti főkapitányság ma egy levelet kapott, a melyben Sz. A. nevű ember vers alakban jelenti be öngyilkosságát. A vers így szól:

„Szívem összetépve a nyugvás belőle
A szerelem lángjánál már rég kiveszett
Mert hiába futunk, menekülünk előle
Zatornyra vitt az már nem egy szép életet.
Csendes tenger volt még kezdetben életem,
Melyen a szerelem biztos révnek tűnt fel,
Melynek szárnya alatt bajdus életem
Nyugodtan hajózunk reménnyel meg hittel.
De ha a hullámok zuzni, törni kezdnek,
Ha a szív beteg lesz és kinjában sajog,
Egünk láthatárán tornyosul a felleg
Es napunk alászállt, nekünk már nem ragyog.”

Sok kesergés után végül ezt írja az utolsó strófában:

Hát nyílt egy új sir a többi között,
Szegényebb lesz megint a fényes planéta,
Ha ugyan szegényebb, hisz ki elköltözött
Csak egy szerelmes, közönséges poéta:

Sz. A.”

Mire e levél önök kezében lesz.

Már e vérző szív nem sajog, nem érez,

Halott lesz.”

Valószínű, hogy az egész levél csak közönséges misztifikáció. Nem lehetetlen, hogy a szerző nem annyira az élet fájdalma elől akar menekülni, mint inkább a papirkosár elől. Azért küldte be versét a rendőrségnek abban a reményben, hogy az majd kiadja az öngyilkosság bejelentését s akkor versére is sor kerül.

— **Fegyverfogó nazarénus.** Az alföldi népeteknek egyik érdekes minisztériuma a nazarénus hit, amely hovatovább jobban elterjed a pusztai fiai között. A pszichológus bámulva áll meg a csodálatos jelenség előtt, hogyan van az, hogy a világ legszelidebb elmélete ily mély gyökeret verhetett a szilaj természetű pusztai magyarok között. Mert az olyan eset, aminő

most foglalkoztatja a II. kerületi hadbírószágot egy szegedi nazarénus honvéd ügyéből kifolyólag, a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Joanesku János ez, akit októberben hívtak fegyverszolgálatra a szegedi honvédekhez, s akit azért, mert a fegyvert hitelvéből kifolyólag nem fogta meg, a hadbírószág másfél évi börtönre ítelt. A legénynek a szegedi csillagbörtönben kellett volna büntetését kitöltenie, s ide már az igazságügyminiszter be is utalta, mikor ma a hadbírószág arról értesítette a börtönigazgatóságot, hogy Joanesku megfogta a fegyvert s így megtérése következtében kegyelemre ajánlották.

— **Akik Aradra bejönnek a hó végén** és a jövő hónap elején és közepén az iskolai beiratkozások alkalmából, bizonyára érdeklődnek az iránt, hogy szükségleteik fedezésére melyik bevásárlási forrás kínálkozik legalkalmasabbnak. Erről lévén szó, feltétlenül ki kell emelnünk Porter Vilmos koronás áruházát. Olyan páratlanul dus választék van ott mindenféle cikkek közül, az árak oly jutányosak, hogy bárki érdekében cselekszik, ha a közkedvelt Porter Vilmos-féle koronás áruházat felkeresi.

— **Megölték az apjukat.** A kölni rendőrség egy asszonyt két fiával s leányával együtt letartóztattott. Az a gyanu merült fel ellenük, hogy közösen meggyilkolták az apjukat.

— **Rácz Jóska,** a híres cigányprimás remek játékaiban gyönyörködhetik az aradi közönség pár napig. Ugyanis a mai naptól kezdve a Braun és Schuch-féle „Millenium” étteremben fogja kiváló művészetét bemutatni. A sörcsarnokban minden pénteken halászlé kapható.

— **Eltűnt gyermek.** A budapesti rendőrség már jó idő óta nyomoz egy gyermek után, a kit egy ismeretlen leány vezetett el. Még június 23-án történt, hogy Tóth Gizella egy te. metésre magával vitte Krautsiedler Francziska takarítónőnek Kálmán nevű harmadfél éves gyermekét. A leány a halottas ház kapuja előtt megállt, hogy a kifüggesztett gyászjelentést elolvassa, s e közben ellopták a vele volt fiúcskát. Tóth Gizella azt hiszi, hogy egy 14—15 éves rongyos ruházatu leány, aki egy kis fiút vitt a karján, vezette el a kis Kálmánt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Singer János dr. orvos ur 5 koronát volt kegyes adományozni az aradi izraelita kiházasító együletnek egy orvosi látogatás adománya gyanánt. E jótékony adományért fogadjon az egyület legőszintébb köszönetét. Kohn S. N. elnök.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Milyen időnk lesz?

— A magyar Falb véleménye. —

Arad, augusztus 30.

A szegedi híres Meteor, kinek jóslása rendszerint beválik, ezeket jósolja a küszöbön álló szeptemberre:

Augusztus havának lezajlott időjárása ismét beigazolta azt, hogy a Napon végbemenő nagyobb változásokat, annak erősebb hullámmozgását a mi légkörünk is megérzi mindenkör. Hogy ez így van, arról a napfoltok győznek meg minket, megmutatva nyugtalanságukkal a nap felületén végbemenő óriási zavargásokat.

E hónap kellemes meleg napokkal kezdődött, de már a 3-iki csomópont körül változás állott be az időben, 5-én már lehült a levegő, amit azonban a 8-án visszakerült foltcsoport megjelenése ismét melege fordított, mignem egy 10-én átfordult újabb és nagyobb foltcsalád nem befolyásolta azt.

Ezen és az ezt megelőző folt-csoport 11-én kezdett nyugtalankodni, majd mindjobban széjjel váitak, 12-én kezdtek homályosulni, 14-én már egészen eltűntek, hogy aztán ne látszanak többé s így valószínűleg óriási üregek

a nap felkorbácsolt izzó, tüzes hullámaival belőnek temetve.

Ezen időbe esik nálunk azon erős időváltozás, amely annyi vihart, esőt, a gazdákat a cséplésben fölötté hátráltató időjárást hozott, amely egészen a 17-iki csomópontig tartott, amely aztán nagy nehezen helyreállította az egyensúlyt s meghozta ismét a jó meleg időt.

Ez időszakra esik Amerikában egy óriási vihar, tornádo, amely 12-én oly nagy pusztítást vitt véghez ott, majd azon nagy meleg idő, amely a mi juliusi melegünket még túlhaladta.

A napfoltok zavargásainak, vagyis a napfelület hullámmozgásának mily nagy befolyása van a mi légkörünkre s ezzel az időjárásra is, az utóbbi két hónapban eléggé tapasztalhattuk.

A legutóbbi csomópontok, a 25. és 27-iek már csak gyenge változásokat hoztak, amikor a napfelület tiszta és nyugodt volt.

Szeptember csomópontjai 1., 2., 3., 9., 13., 15., 23., 24-ére esnek, a 2. s 9-iki erős hatásuk, így a következő hónapunk változatos időjárással köszönt be, amely majdnem középeig kisebb-nagyobb mértékben eltart s ha a foltok nem zavarják meg, második fele már állandóbb jeleget ölthet. Egészben véve szeptemberben a változatos időjárás mutatkozik uralkodónak.

TANÜGY.

(—) Az állami tanítóképző gyakorló iskolájába a beiratásokat augusztus hó 31-én és szeptember hó 1-én délelőtt 9—15 óráig tartják. Felhívom az érdekelt szülőket, hogy a jelzett időben a főkapu bejárásától balra levő igazgatói helyiségben megjelenni szíveskedjenek. Ür. hegyi Alajos.

TÖRVÉNYKEZES.

§ Gyilkosság — szerelemből. Bálint Mihályné, ó-becsei földmives felesége megunta az urát. Inkább borult a kedvese ölelő karjai közé, mint a hitese uráéba. Tavaly ősszel azután el is határozta, hogy valamiképen elteszi láb alól. Az ételébe mérget kevert, a mitől az ura rosszul lett ugyan, de nem halt bele. Miután látta, hogy az a mérge nem használ semmit, egy cigányasszonyhoz fordult tanácsért, a ki adott is neki beléndekport, mitől szegény Bálint Mihály valósággal megbolondult. Az asszony orvosért szaladt, a ki orvosságot rendelt neki. Ezt az asszony meg is csináltatta, de mielőtt beadta férfinak, szerencsikát kevert belé, a mitől végre Bálint nagy kinok között meg is halt. A gyanus körülmények között elhalt embert a hatóság felboncoltatta és az elvetemült asszonyt a boncoló orvosoknak 50—50 frtot ígért, ha a mérgezést eltitkolják. Így derült ki a bűne és így került a nagybecskereki törvényszék esküetbírósága elé, a mely gyilkosság bűntette miatt életfogytig tartó fegyházra ítélte. Az ítélet ellen vidóje semmiségi panaszszal élt, melyet Kelemen Mór elnöklété alatt ma tárgyalta a kir. kuria V-ik tanácsa. A legfelső bíróság Szeremley bíró előadása alapján dr. Kátóna Béla koronaügyész helyettes indítványának meghallgatása után semmiségi panaszt elutasította.

NAPIREND.

Augusztus 31. Péntek. Róm. kath. naptár: Rajmund. — Protestáns naptár: Rajmund. — Görög-keleti naptár (augusztus 18.): Floruss. — A nap kél 5 óra 2 perczkor, — nyugszik 6 óra 25 perczkor. — A hold kél 11 óra 24 perczkor, nyugszik 8 óra 50 perczkor.

Időjárás. Légnomás reggel 7 órakor 764.3 milliméter, délután 2 órakor 765.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 14.2, délután 2 órakor C° + 18.2. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 3, délután 2 órakor K. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Jelentékeny csapadék nélkül, hőemelkedés.

Szabadságharozói emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, 1-es emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8

órától délután 8 óráig. Belépti-díj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Schreyer Harry hangszerkiállítás (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.

Szeptember 2. Nyári ünnepély (Vinzán, Erzsébet-liget.) — Az aradi jökev-asztaltársaság működvelői előadással egybekötött táncvigalma (Vadember.)

Szeptember 8—9. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Piskirc. Szeptember 12—13. Országos pinczergyűlés Aradon.

Használt iskola-könyveknél a bekötést ingyen adom.

Használt iskola-könyvek

minden iskola részére erős, tartós kötésben, és tiszta, kifogástalan állapotban félárban kaphatók

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedésében ARADON, Andrassy-tér 20. szám, (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért negyedáron átveszek. 2520

Használt iskola-könyveknél a bekötést ingyen adom.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditore-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Valkó Márton, Pozsony — Margulics Sarolta, Sophia. — Harstein Vilmos, Bécs. — Özvegy Mandel Adolfné. Eger. — Singer Sámuel, Cernovitz. Kaufmann József, Judenberg. — és Dietel Ferencz Karlsbad.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 30.

Déltőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkedv korlátolt. Változatlan irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba, szilárdan meghatározott áron. Egyéb gabonaneműeknél vételkedv változatlan. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.69—7.70
Buza 1901. áprilisra	8.09—8.10
Rozs októberre	7.10—7.11
Rozs 1901. áprilisra	7.42—
Zab októberre	5.31—5.32
Tengeri augusztusra	6.15—6.18
Tengeri szeptemberre	6.15—6.16
Tengeri 1901. májusra	4.95—4.96
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.66—7.67
Buza 1901. áprilisra	8.05—8.06
Rozs októberre	—
Rozs 1901. áprilisra	7.38—7.39
Zab októberre	5.32—5.34
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.95—4.96
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.66—7.67
Buza 1901. áprilisra	8.05—8.06
Rozs októberre	—
Rozs 1901. áprilisra	7.38—7.39
Zab októberre	5.32—5.34
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.95—4.96
Repce augusztusra	—

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 30. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárazított moslék 11 korona métermázsaanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 30. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 96 — 97 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 95 — 96 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 96 — 98 fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 96 — 97 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 95 — 96 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 95 — 96 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) súlyát vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Augusztus 27-én volt készlet 39060 darab, augusztus 28-án főlhajtott 290 darab, augusztus 28-án elszállított 372 darab, augusztus 29-én maradt készletben 39978 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. augusztus 30.

Magyar aranyáraderék 40/0	98.10
Magyar koronáraderék 40/0	90.60
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ 0/0	100.—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ 0/0	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	159.—
Tiszasabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Oszták papíráraderék	97.30
Oszták áraderék ezüst	97.20
Oszták áraderék arany	97.15
Koronáraderék	97.40
1860-iki államsorsjegyek	133.—
Oszták-magyar bankrészvény	1705.—
Magyar hitelbank részvény	683.—
Oszták hitelintézet részvény	662.75
Oszták magyar államvasut	661.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.31
Német birodalmi marka	118.30
London	242.30
Páris	96.25

Jó karban lévő,

használt iskola-könyvek erős keménykötésben fél árban kaphatók. INGUSZ I. és FIA könyvkereskedésében

a Kun, Fülöp és Csath-féle gazdasági és általános ismétlő iskolai olvasókönyv főbizományi raktárosa.

Arad, templom-utca.

C S A R N O K.

A kisértő.

Írta: Kovács Dezső.

Hogy elfogyóban volt a tömjén, János frátert küldötték el, hogy bőven hozzon belőle a révi barátoktól, a kik viszont olcsón jutottak hozzá. Noviczius volt még ugyan János fráter, üde arcú s egyáltalában meg nem erősödött fráter (t. i. a hitben meg nem erősödött.) de nagyon jó lábai voltak s különben is meleg nap ígérkezett, meleg kánikulai nap.

A magister celarius, a pinczének az ő mestere, még azon hajnalban, a hogy költögettek, kijelentette, hogy a palesztinai borok hordója egy általa tudott helyen roppantul ki akar lyukadni és be kell azt foldani. Ő hát nem mehet. Innocentius páternek kimondhatatlan megfájt a talpa, ő hát szintén nem mehetett. Hátra lett volna még Paulus fráter; de ő a számár nélkül sohasem járt messzebb egy kilométernél, s többet nem is lehetett tőle kívánni.

A számár pedig jelenleg a buzahordáshoz kellett.

Igy történt aztán, hogy a gvardián János frátert ment felköltetni: de ő már ébren volt. Frissen felöltözött s miközben bőven megmosdott egy nagy teknő vizben, a melyet a patakrol maga hozott fel, kitárta az ablakot, hogy a pompás reggeli hűvösség kedve szerint megtölthesse czelláját. Megimádkozott és megreggelizett s a tömjén edényét gondosan betakargatván egy szép fehér kendőbe, utnak eredt.

A hogy a kis ajtón kilépett a kertből, ott kezdődött mindjárt a mező; a buzakereszték felett számtalan pacsirtadal csatagott. A gyalogösvény szélén a klastrom számára robogtatta a harmatos bogáncsot; teremtett állat ritkán frustukolt fel annyi gyémántot annyi jókedvel, mint ez az állat.

Egymásra néztek ketten s jó mulatságot kívántak egymásnak. Fentebb Paulus fráter babrált a veteményesben; a hagymák szárait döntögette le, hogy annak idején jónagy legyen a fejük.

Bucsut intett János fráternek a kövér kezével s felmutatott a fehér kékes égre; már mint hogy nagy meleget lehet várni. János fráter bólingatott a fejével: az valószínű; és ráért a gyalogösvényre, a mely a rétek és buzaföldek között szaladt tova, keresztül a dombokon.

Fa-papucsai vidáman kattogtak el a keresztek és boglyák mellett: Csikk-csakk! Át a pallókon, el a patak mentén vidáman ment a gyaloglás az ösvényre hajlongó égerbokrok alatt, a harmatos rétek mellett, majd ismét a nyílt mezőn: csikk-csakk, csikk-csakk!

De szemben, a dombok fölött megjelent a nap és sugártengert árasztott a világra s farkasszemet nézett a fráterrel. A bokrok elmaradtak a patakkal együtt s a fa-papucsok kezdtek fáradni. Nagy csöppek perdülgettek le a fráter homlokán: sohse hitte volna, hogy ennyire tudjon izzadni. Ebben a tekintetben csak Paulus fráter multa volna felül.

A nap mind felebb haladt az égen, az árnyékok eltűntek a világról, elhallgatott a pacsiarszó s a mező beszéde; csak itt-ott szisztergett egy-egy tücsök. Tele volt a világ szomjúsággal; de azért a fa-papucsok csak szorgalmasan kattogtak fel a dombon, le a völgybe: csikk-csakk!

Fele útján egy feszület állott az ösvény mellett. Oda letérdelt János fráter s megölelte az ikona forró lábait. A homlokát oda szoritotta a meleg fához és behunyta a szeméit. Egy kis szédülést érzett.

— Ni, még napszurást kapok, gondolta imádság közben.

Letörülte a verítéket s tovább igyekezett.

— Ugyancsak melege lehet János fráternek, mondotta ebéd közben oda haza Paulus fráter s a többiek csendesen rábólintottak. Bizony melege is volt. Egy óra elmúlt már, a mikor megérkezett a barátokhoz; ott a mig kimérték neki a tömjént, kipihente magát egy küssé a refektoriumban. Megkinálták ebéddel is; de nem volt éhes. Mindössze egy jó pohár hűs bort ivott meg s aztán nem sokat szemetezett, hanem vette a botját, pakkját s indult vissza.

Az öreg Hilarius elkísérte a dombig, a hol elválak a gyalogösvény az országutjától. Ott leültek egy küssé a Szt. Antal szobrának az árnyékába... a kit a gonosz megkísértett volt asszony képében a havas pusztában. De Szt. Antal fényes diadalmat ült a csábitón, a mint azt mindnyájan tudjuk.

Ahitattal néztek fel a szentre, a kinek szürkés-zöld arcára gonoszok mosolyt hibázott rá a szobrász.

A jámbor szent köpenyege jó széles árnyéket vetett a sánczra. Fél szemmel lehunyorított a két fráterre, fél szemével pedig örök köpenyegét nézte, a mely alul a lábára volt csapódva, mintha mindig szél funá. Pedig ugyan-csak meleg volt.

— Jó volna levetni ezt az izét, gondolta magában.

— A mikor nevelő voltam a méltóságos urnál, kezdette egyszer Hilarius s gondosan körülnézett, hogy nem hallja-e valaki, a mikor nevelő voltam a méltóságos urnál, velem is történt ilyesmi. Ilyesmi, mint Szt. Antallal a pusztában.

— Hogyan? A kísértő? Kérdezte János fráter tágra nyílt szemmel,

— Valóban az. Méltónak tartottam rá, hogy megkísértessem. Mondotta Hilarius s megsimogatta a tenyerével a fején levő kopaszságot.

— Istenem, istenem, az nagy kegy. Hilarius ur, szólt János és csodálattal nézett a szent férfiúra.

— Tudom. A méltóságos ur nagy vadász volt, folytatta Hilarius ur: hiszen tudjátok: Sztropkón. (Valóban mindenki tudta, az egész klastrom és a szomszéd klastrom is, hiszen Hilarius fráter mindenkinek megmutatta a pompás breviárumot, a melyet ez a legendaszerű ur Lipcséből hozatott a számára s a melybe nehezen olvashatóan ugyan, de alapos helyesírási hibákkal írta be a dedikációt a Hilarius ur számára.) — Nagy vadász volt; nagyon nagy vadász! — Volt egyszer a társaságban egy grófné is; jámbor, istenfélő asszony. Ezt én mondhatom; láttam, milyen jó buzgó keresztény volt; sok alamizsnát osztogatott, nagyon sokat.

Szép asszony volt; Isten bocsásson meg a hasonlításért: valósággal a Madonna Della Sedia.

Meleg este volt. En a kerti házban laktam egyedül. Kilencz óra volt, nem felejttem el; az ablakban állottam... Szent János bogarai égtek a fűben... messzi piroslott az ég... a kastélyban vacsoránál voltak a vendégek. Ott volt a grófné is. En láttam bemenni a vendégekkel.

— És? —

— Es egyszerre csak előttem állott az ablak alatt a fűben a kísértő az ő képében.

— Egészen olyan volt?

— Egészen olyan, János, szakasztott olyan. Elhiheted, ha én mondom. A hangja, János, szakasztott olyan volt, mint az övé, a ruhája, a mozdulata, a mint az ablakra könyökölt. De égetett a közelsége és a szeméből tűz ütött ki; ez volt az egész különbség. Becsületesem mondom, hogy csupán ez volt az egész különbség.

— Mit szólt?

— Hogy mit szólt? Azt nem tudom; csak egyszer mellettem volt. De én azonnal tudtam, hogy a kísértő lélek. A félelem oda szegezett az ablak deszkájához. Meg voltam bénulva: nem tudtam róla levenni a szeméimet. A csillogok az égen elhomályosodtak a szemeimnek. — Es mögötte az erdőben lesett reám a Légio, a melyről Szent János ír. Hogy elragadjon. — Ezekről lehet biztosan felismerni őt.

János felült.

— Az isten azonban erőt adott a jobb kezemnek. Keresztet vettem: sikerült keresztet vetnem.

— Es? —

— Es ő eltűnt.

— Ah!

— Az erdőben sirámok hallottak, jajgatások. — Ott töltöttem az éjszakát imádkozással, a mely távol tartja őt. — Reggel láttam a grófnét is. Nyájasan üdvözölt. — Ha tudta volna, a mit én tudok! — De nem akartam, hogy nyugtalan legyen: hiszen az emberre nézve valósággal megdöbbentő lehet az a tudat, hogy a kísértő az ő alakjában jelent meg valahol. Nem is tudta meg soha.

— Az helyes volt, nem mondani meg neki.

— Mert örökre nyugtalan lett volna.

— Örökre nyugtalan lett volna.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 30. —

Fehér Kereszt szálloda. Schwarz Fülöp utazó Budapest. — Schreiber Ferencz ügyvéd Mezőtúr. — Kollár Miksa kereskedő Kolozsvár. — Berger Dávid kereskedő N.-Várad. — Schlesinger Sándor utazó Budapest. — Kende Ignác utazó Bécs. — Wolf József utazó Budapest. — Muhhel Adolf utazó Bécs. — Popper Emil utazó Budapest. — Beiler Henrik utazó Bécs. — Weisz József utazó Bécs. — Kolletneg Gusztáv gyáros Bécs. — Kohn Albert utazó Budapest. — Singer Sándor utazó Bécs. — Brandois Henrik utazó Budapest. — Baruch József utazó Bécs. — Braun Ignác utazó Budapest. — Rotter Zsigmond utazó Bécs. — Sipos Lipót utazó Buda-

pest. — Fodor Adolf utazó Budapest. — Barik János főállatorvos Szeged.

Vass Szálloda. Mladin György jegyző Silingia. — Kohn József utazó Bécs. — Lévai Mór utazó Budapest. — Schvartz Gusztáv utazó Budapest. — Gyorgyovics N. jegyző Battonya. — Dr. Gebeles György ügyvéd Pécska. — Philip Sándor tanuló Budapest. — Dozse Döméné magánzó Lippa. — Wratiss Kochut utazó Bécs. — Widder Zsigmond utazó Budapest. — Keresztes Kálmán irnok Déva. — Gilán János tanító Ecsa. — Panyigi Béla gazdatiszt Draucz.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Pénteken, 1900. évi augusztus hó 31-én

A haza.

Történeli dráma 5 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Pálay Ede és Szerdahelyi Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Rysoor gróf . Fenyéri Mór.	Alberti mester Boda F.
Nool Károly . Palágyi L.	Rincon Erczkövy K.
Alba herczeg . Bács Károly.	Csapláros . . Szadai F.
La Tremuile . Gáthy D.	Donna Dolores Angyal Ilka.
Noir Carmer . Hajnal D.	Donna Rafaela Harmath J.
Vargás Czákó V.	Mathisoon . . Kalocsa R.
Jonas Mezei Péter.	Kis fiu Kley M.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Halászlé.

Az idei halszezon beálltával ma és minden következő pénteken a legfrissebb halakból készített halászlé kapható.

Ma és a következő napokon a jó hírnévnek örvendő

RÁCZ JÓSKA
teljes zenekara

HELYISÉGÜNK BEN

válogatott műsorral

HANGVERSENYT

rendez,

amelyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívják

Braun és Schuch

Millennium sörcsarnok és étterem tulajdonosok.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Az Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

Schreyer ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 27-től szeptember hó 15-ig minden napon d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig tartatnak.

Az intézet nagyszabású szervezete, a tanári kar magas és sokoldalú képzettsége, valamint a legalaposabb és legcélszerűbbnek bizonyult tanrendszer a Schreyer zene-conservatoriumnak az országos magy. kir. Zeneakadémia után az első helyet biztosítja.

Tanítatnak mint főtanszakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon czimbalom, orgona, minden fuvóhangszer és magánének. Mint mellék-tárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, esztetika, magyar irodalom, karének, zongora össztétel, kamara zene, zenekar iskola és zene-módszertan, ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Schreyer Harry, zongora kiképzés, ének és módszertan.
Unger Mór, hegedű, közép- és kiképző osztályok, karének, zenekariskola.
Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, kam.-zene.
Mütter Müller József, gordonka, zongora és kamazene.

Odry Lehel, ének, hangképzés.
Békassy Ferencz, ének, elméleti tantárgyak.
Schreyer Jakab } zongora és zong. össztétel.
Szilágyi Gyula }
Uresch B., fuvóhangszerek.
Siebert Hermína, ének, hangképzés.

Mütter Müllerné Lengyel Erzs } zongora.
Klein Sándorné }
Bayer-Bettelheim Ida, felügyelő }
Seywarth Irma, czimbalom.
Herczeg Róza } segéd-tanítónók.
Hegyessy Gizella }

Tandij egy évre az alsó osztályban 50 frt, a felső osztályokban 60 frt, fuvóhangszerekre 10 frt, a mely összeg mindenkor előrefizetendő, kívánatra fél, negyedévi, sőt havi részletekben is.

Beiratások augusztus hó 27-től szeptember 10-ig d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig a Schreyer zene-conservatoriumban (Szabadság-tér 21. sz. a. Lengyel-féle ház) történnek. Beiratási díj 5 frt.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekében, úgy a múlt évi, mint az újonnan jelentkező növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

2379

Schreyer Harry. Unger Mór. Mütter Müller József. Sperber Frigyes.

1310—900. a. sz.

Hirdetmény.

A vallás és közokt. m. kir. miniszter ur az 1900. évi június hó 20-án kelt 6790/1899. sz. rendeletével a simándi gör. kath. templom újraépítését 17961 korona 22 fillér és természetben kiszolgáltatandó 9326 korona 50 fillér pénzértékű és készpénzzel megváltható 2148 kézi és 1500 ígás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkákat kivitelének biztosítása céljából az 1900. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájára az aradi kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő

bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó).

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1900. augusztus 24. 2550

Aradm. m. kir. építészeti hivatal.

2218—1900. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schön Adám végrehajtatónak, Jozsána Jakab szemlaki lakos végrehajtást szenvedő elleni 240 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbiróság területén lévő, Szemlak határában fekvő, a szemlaki 1064. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. ingatlanra 600 koronában, az ugyanezen tjkvben A. + 1. sorsz. a. ingatlanra az árverést 472 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi október hó 13-ik napján délelőtti 10 órákor, Szemlak községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a

megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 60 koronát és 47 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbiróság, mint tkvi hatóságnál 1900. évi június hó 26-ik napján.

Dr. Jakó, kir. albiró szabadságon, helyette:

Novák,
kir. jbiró.

2544

4174—1900. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Viktoria takarékpénztár aradi cég végrehajtatónak, Mercse Toma végrehajtást szenvedő elleni 340 kor. tőkekövetelés és járulékaik, úgy a csatlakozás kimondásával kiskoru Kapucsán Florenak 443 kor. 20 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. járásbiróság területén lévő, Simándon fekvő, a Cs.-Simándi 6. sz. tjkvben A. I. 1—2. sor. 27. és 31/b. hrsz. a. foglalt ingatlanra az árverést 1036 ko-

ronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 10 órákor, Simánd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 103 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvénycikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi aug. hó 22-ik napján.

A kisjenői kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

Tabajdy,

2543 kir. ítélő táblai bíró.

2752—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Magyarország ragados száj és körömfájással nem fertőzött vármegyéből származó szarvasmarháknak és ezek nyers terményeinek Romániába való bevitele a romániai belépő állomásokon át ismét megengedett.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

Déznán

az őszi országos vásár

folyó évi
szeptember hó 3-án
lesz megtartva.
Az előjáróság.

2546

532—1900. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a színház épület déli oldalán lévő jelenleg Moskovits Jakab által bérlet bolt és I. emeleti lakás 4 számú 2 szoba és mellék helyiségekkel álló lakásnak 1900. évi november hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár 2400 korona évi bér és 14 korona 40 fill. vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1900. évi augusztus hó 72-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
 aljegyző.

Okleveles

gazdatiszt

azonnali belépésre

kerestetik.

Ajánlatok Holländer Sámuel nagybirtokos Csermő (Aradme-gye) czimzendők. 2553

Üzleti könyvek gyári raktára.

Iskola-szerek és könyvek legolcsóbb és legmegbízhatóbb forrása.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy 19 év óta jó hírnévnek örvendő kölcsön-könyvtáramat és könyvkereskedésemet

== papir-, rajz- és író-szerek ==

bő készletével egészítettem ki.

Üzletemnek ezen ágait, miként az eddigieket is a legreálisabb alapon szerveztem és mindenkor törekvésem leendő, úgy minőség, mint árak tekintetében minden igénynek megfelelhetheti.

Teljes tisztelettel

2554

KRAUSZ PAULIN

ARAD, Deák Ferencz-utca 2. szám.

Képes levelező-lapok és művész-kártyák legnagyobb készlete.

Nyomatványok felvétele izléses kivitelben.

Ujdonságok, különleges dísz-levelepapír.

Legjobb minőségű árúk.

ALAPITTATOTT 1870.

ALAPITTATOTT 1870.

HÖNIG ANTAL és FIAI egyedüli vászon gyári főraktára

Arad és vidéke részére ARADON

Wadowsky Gusztáv

árúházában.

Uj nagy küldemény érkezett

Hönig Antal és Fiai

morva schönbergi gyárából

legjobb és legolcsóbban elősmert

vászon,

asztalnemű, kávésterítékek, törülközők és zsebkendők; ugy

Schroll Benedek Fia

hirneves chiffon-gyártmányai, melyeket eredeti gyári áron ajánl

Wadowsky Gusztáv

árúháza Aradon.

Folytonos ujdonságok

selyem-, divat-, mosó-kelmék, fehér és színes divat-barchettek.

Dús választék csipke-, szövet- és Tunnis-függönyökben.

Futó-, pamlag- és szalon-szőnyegek, ágy- és asztalterítők minden kivitelben.

Levarrott

paplan és matraccok,

melyeket legolcsóbb árban ajánl

Wadowsky Gusztáv

árúháza Aradon.

Óriási raktár

férfi-divat cikkekben

u. m.:

ing, gallér, kézelő, nyakken-dők, kész alsó-nadrágok vagy méret után készítettnek, fehér és színes zsebkendők, harisnyák és esernyők.

Valódi Jäger-alsóruhák, valamint kihazasítási kelengyék dus raktára. Összeállítva 150 frttól 3000 frtig; mind a legjobb anyagból készülnek, melyeket ajánl

Wadowsky Gusztáv

árúháza Aradon.

Kinglinen csodavászon 1 vég 23 méter $\frac{3}{4}$ 6.50 frt. $\frac{5}{4}$ 7.50 „

1 vég pamutvászon 6 lepedőre 1 vég 14 mt. 155 cm. sz. 8.50 frt. 1 vég 14 mt. 168 cm. sz. 9.50 „